

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

**NALOŽBENO ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE
ZAVAROVALNICE SLOVENICA ŽIVLJENJE**

Ljubljana, maj 2006

ANDREJA BADOVINAC

IZJAVA

Študentka Andreja Badovinac izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom doc. dr. Mitje Čoka in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 30. 5. 2006

Podpis:_____

KAZALO

UVOD	1
1 NALOŽBENO ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE.....	2
1.1 Opredelitev zavarovanja	2
1.2 Zavarovalni trg v Sloveniji	2
1.3 Življenjsko zavarovanje	3
1.4 Oblike življenjskih zavarovanj	4
1.4.1 Riziko življenjsko zavarovanje	4
1.4.2 Klasično mešano življenjsko zavarovanje.....	5
1.4.3 Naložbeno življenjsko zavarovanje.....	5
1.5 Zakonodaja, ki ureja naložbeno življenjsko zavarovanje	6
2 ZNAČILNOSTI NALOŽBENEGA ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA ZAVAROVALNICE SLOVENICA ŽIVLJENJE D.D.	6
2.1 Osnovne značilnost naložbenega življenjskega zavarovanja.....	7
2.2 Sklenitev zavarovanja	8
2.3 Izplačilo ob doživetju.....	9
2.4 Vodenje premoženja na polici	10
2.5 Ugotavljanje vrednosti premoženja na polici	11
2.6 Razdelitev in preračun premije v enote premoženja.....	11
2.7 Udeležba zavarovancev v presežku	11
2.8 Indeksacija	12
3 OPCIJE IN DODATNA JAMSTVA PRI NALOŽBENEM ŽIVLJENJSKEM ZAVAROVANJU	12
3.1 Sprememba razdelitve premije in zamenjava vzajemnih skladov	12
3.2 Sprememba premije in zavarovalne vsote	12
3.3 Sprememba trajanja zavarovanja	13
3.4 Sprememba v drugo obliko življenjskega zavarovanja	13
3.5 Odkup zavarovanja	13
3.6 Obnovitev zavarovanja	14
3.7 Predujem	14
3.8 Podaljšanje zavarovanja brez nadaljnjega plačevanja premije	14
4 PREDSTAVITEV SKLADOV ZAVAROVALNICE SLOVENICA ŽIVLJENJE D.D..	15
4.1 Trenutna izbira skladov.....	15
4.1.1 Domači skladi.....	16
4.1.2 Tuji skladi.....	21
4.2 Izbira tokom varčevanja.....	22
4.3 Razlika med varčevanjem v skladih neposredno in posredno preko zavarovalnice...	22
5 PREDSTAVITEV NALOŽBENEGA ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA NA OSNOVI PRIČAKOVANE VREDNOSTI PREMOŽENJA	23
5.1 Pričakovana vrednost premoženja za žensko ob doživetju glede na dinamiko plačevanja premije in donosnost.....	24

5.2 Pričakovana vrednost premoženja za moškega ob doživetju glede na dinamiko plačevanja premije in donosnost.....	29
5.3 Razlaga hipotetičnih primerov izračuna vrednosti premoženja.....	31
SKLEP.....	35
LITERATURA.....	37
VIRI.....	37
PRILOGE	

KAZALO TABEL

Tabela 1: Zavarovalna dejavnost v EU 2003 in v Sloveniji 2004 – ključni podatki.....	3
Tabela 2: Razvoj trga življenjskih zavarovanj v letih 1991 - 2004.....	4
Tabela 3: Pregled osnovnih značilnosti naložbenega življenjskega zavarovanja zavarovalnice Slovenica Življenje d.d.	7
Tabela 4: Velikost skladov (čista vrednost) na dan 11.01.2006.....	17
Tabela 5: Celotna letna donosnost naložbe v investicijske kupone vzajemnih skladov obdobju od ustanovitve do leta 2005	19
Tabela 6: Pregled nekaterih podatkov domačih vzajemnih skladov v upravljanju KD Investments d.o.o.	20
Tabela 7: Prvi primer prikazuje vrednosti premoženja naložbenega zavarovanja in izplačila v primeru smrti v EUR po letih ob predpostavki različnih letnih donosov in mesečni dinamiki plačevanja premije, kjer je višina premije 50 EUR.....	26
Tabela 8: Drugi primer prikazuje vrednosti premoženja naložbenega zavarovanja in izplačila v primeru smrti v EUR po letih ob predpostavki različnih letnih donosov in četrtnetni dinamiki plačevanja premije, kjer je višina premije 150 EUR.....	27
Tabela 9: Tretji primer prikazuje vrednosti premoženja naložbenega zavarovanja in izplačila v primeru smrti v EUR po letih ob predpostavki različnih letnih donosov in letnem plačevanju premije, kjer je višina premije 600 EUR.....	28
Tabela 10: Prvi primer prikazuje vrednosti premoženja naložbenega zavarovanja in izplačila v primeru smrti v EUR po letih ob predpostavki različnih letnih donosov in mesečni dinamiki plačevanja premije, kjer je višina premije 50 EUR.....	30
Tabela 11: Prikaz vrednosti premoženja na naložbenem računu v EUR ob predpostavki mesečnega plačevanja premije (50 EUR), četrtnetnega plačevanja premije (150 EUR) in letnega plačevanja premije (600 EUR) ter 3 % letnega donosa.....	32
Tabela 12: Prikaz vrednosti premoženja naložbenega zavarovanja v EUR po letih ob predpostavki mesečnega (50 EUR), četrtnetnega (150 EUR) in letnega (600 EUR) plačevanja premije ter 3 % letnega donosa.....	34

KAZALO SLIK

Slika 1: Primer ponudbe FONDPOLICE zavarovalnice Slovenica Življenje d.d.....	9
Slika 2: Prikaz izplačila v primeru smrti in doživetja pri povprečni letni donosnosti vzajemnega sklada 11 %, za moškega starega 30 let, ki je 25 let vplačeval mesečno premijo 100 EUR.....	10
Slika 3: Slovenski vzajemni skladi (12.01.2006).....	16
Slika 4: Sredstva v vzajemnih skladih KD Investments d.o.o.	17

UVOD

Ob poplavi raznovrstnih zavarovalnih produktov v zadnjih letih so se mnogi posamezniki začeli zavedati odgovornosti za svoj jutri, odgovornosti za lastno finančno neodvisnost. Ljudje smo spoznali kako pomembno je zadovoljiti potrebo po varnosti. Ravno zavarovanje nam daje to varnost, saj ponuja zaščito pred nepredvidenimi dogodki, ki nas lahko doletijo. Življenjsko in nezgodno zavarovanje sta osnovna gradnika socialne varnosti. Ker se tudi pravice iz naslova družinskih, starostnih in invalidskih pokojnin znižujejo, obtiči del socialnega bremena na ramenih posameznika. Izpad dohodka pa lahko zaščitimo, kar je osnovni namen in smisel zavarovanj. Ustvarjanje premoženja se namreč začne ravno z zaščito dohodka.

Večina ljudi se strinja, da je življenjsko zavarovanje pomembno, ampak se jih malo zaveda, da je pomembno izbrati sebi primerno zavarovanje. Na to kaže dejstvo, da slovenske zavarovalnice ponujajo številne zavarovalne produkte, delež življenjskih zavarovanj pa je kljub temu v primerjavi z Evropo majhen.

V zadnjih dveh letih imamo občutek, da klasično mešano življenjsko zavarovanje izgublja na pomenu. Razlogi za to so v relativno novem produktu, naložbenem življenjskem zavarovanju. Na ta način posameznik poleg dolgoročnega zavarovanja, vstopi na trg kapitala in investira v izbrane vzajemne sklade. Tako mu je omogočeno doseganje višjih donosov kot z ostalimi oblikami življenjskih zavarovanj. Nikakor pa ne smemo pozabiti, da za izplačilo ob doživetju posameznik sam prevzame nase vse naložbeno tveganje.

Jaz sem se odločila, da bom podrobneje spoznala naložbeno življenjsko zavarovanje prve slovenske specializirane življenjske zavarovalnice Slovenica Življenje d.d. Ta je nastala 3. 1. 2005 z oddelitvijo od mešane zavarovalnice Slovenica d.d., ki je prva začela s ponudbo naložbenih zavarovanj pod imenom Fondpolica. Naj samo omenim, da je v obdobju od januarja do septembra 2005 zbrala za 3,674 milijarde SIT bruto obračunane premije, kar je 37 % več kot v primerljivem obdobju lani. V tem času je bilo sklenjenih 9.995 novih zavarovalnih polic, od tega večina Fondpolic.

V prvem delu diplomske naloge bom opredelila pojem življenjskega zavarovanja, opisala nekatere vrste le-teh, opredelila zakonodajo, ki ureja naložbeno življenjsko zavarovanje ter na kratko predstavila razvoj življenjskega zavarovanja v Sloveniji.

Sledila bo predstavitev ključnih značilnosti naložbenega življenjskega zavarovanja zavarovalnice Slovenica Življenje na osnovi splošnih pogojev. Osrednji del diplomske naloge je namenjen ugodnostim, ki naredijo Fondpolico drugačno od ostalih naložbenih polic. Gre za opcije in dodatna jamstva, ki omogočajo veliko prilagodljivost tega naložbenega življenjskega zavarovanja.

Četrto poglavje je namenjeno vzajemnim skladom, ki jih trži zavarovalnica Slovenica Življenje d.d. Gre za domače in tuje vzajemne sklade v upravljanju KD Investments d.o.o.

V zadnjem delu diplomske naloge so podani izračuni pričakovanih vrednosti premoženja ob doživetju za različne donosnosti na podlagi različnega spola zavarovanca in ob upoštevanju različne dinamike plačevanja premije. Poskušala bom ugotoviti kako omenjeni dejavniki vplivajo na višino premoženja zavarovalca. Na podlagi predpostavk sem naredila še dodatne izračune vrednosti premoženja. S pomočjo le-teh bom razložila kam, kako in zakaj zavarovalnice usmerjajo deleže vplačane zavarovalne premije in kako to vpliva na vrednost premoženja.

1 NALOŽBENO ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE

1.1 Opredelitev zavarovanja

Najpogostejša in najkrajša opredelitev zavarovanja pravi, da je zavarovanje povezovanje nevarnostnih objektov zaradi izravnavanja nevarnosti. Opredelitev je dr. Boncelj razširil v misel: »Zavarovanje je gospodarska institucija ustvarjanja gospodarske varnosti z združevanjem različnih objektov zaradi izravnavanja nevarnosti.« (Boncelj, 1983, str. 13). Zavarovanje nam daje varnost, ta pa je osnovna potreba vsakega posameznika. Ponuja zaščito in povračilo nastale škode v primeru neljubih dogodkov, kot so nesreča, smrt, nezgoda, bolezen.

1.2 Zavarovalni trg v Sloveniji

Slovenija sodi med srednje razvite zavarovalniške trge. V Sloveniji je konec julija 2005 delovalo 19 zavarovalnic in drugih zavarovalnih družb ter 2 pozavarovalnici¹. Pomen zavarovalništva se meri z deležem zavarovalnih premij v BDP države. Že nekaj let pa nam statistični podatki kažejo, da je rast zavarovalniške dejavnosti hitrejša od splošne gospodarske rasti.

V Sloveniji je bilo leta 2004 zbrane za 348 milijard tolarjev premije, kar predstavlja 5,63 % BDP. To je za 0,37 odstotnih točk več kot leta 2003. V državah Evropske unije pa se je ta delež s pristopom novih članic znižal z 9,1 % BDP na 8,7 % BDP.

¹ Pozavarovalnica je zavarovalnica, ki opravlja izključno posle pozavarovanj. Tu gre za zavarovanje presežkov iznad stopnje lastnega izravnavanja nevarnosti ene zavarovalnice pri drugi zavarovalnici.

Tabela 1: Zavarovalna dejavnost v EU 2003 in v Sloveniji 2004 – ključni podatki

Kazalci	EU (15)	SLO	Delež (%)
Št. zavarovalnih družb	4.508	15	0,33
Št. zaposlenih v zavarovalnicah	873.735	5.690	0,65
Povp. št. zaposlenih v zavarovalnici	194	379	195,72
Premije (v mio EUR)	793.649	1.475	0,18
Od tega iz življ.zavarovanj (v mio. EUR)	474.388	429	0,09
Premije/prebivalca (EUR)	2.151	730	33,92
Premije življ. zavarovanj/prebivalca (EUR)	1,286	215	16,71
Premije neživlj. zavarovanj/prebivalca (EUR)	887	515	58,04
Delež premij v BDP (%)	8,6	5,6	65,27

Vir: Statistical Insurance Bulletin, 2005, str. 68.

Podatki so le za zavarovalno dejavnost, to je brez pozavarovanja. Za Slovenijo so preračunani po tečaju 1 EUR=239,1265 SIT (Banka Slovenije, 30. 6. 2004).

1.3 Življenjsko zavarovanje

Življenjsko zavarovanje je pogodba z zavarovalnico, ki zagotavlja izplačilo dogovorjenega zneska v primeru nastanka zavarovalnega dogodka. Zavarovalni dogodek ponavadi povzroči izpad dohodka v prihodnosti. Največkrat gre za smrt zavarovanca. Medtem ko se večina strinja, da je življenjsko zavarovanje pomembno, se jih malo zaveda, kako pomembno je izbrati sebi primerno življenjsko zavarovanje (Martin, 1982, str. 332).

Življenjsko zavarovanje je temelj osebnega premoženja, ki zagotavlja predvsem socialno varnost posameznika in njegove družine, omogoča pa tudi varčevanje za dodatno pokojnino. Z življenjskim zavarovanjem lahko zaščitimo izpad dohodka, kar je osnovni namen in smisel zavarovanj.

Življenjska zavarovanja sodijo med najhitreje rastoča v Sloveniji. Zaradi povezanosti z varčevanjem in s tem možnosti upravljanja lastnih sredstev so na prvem mestu prodajnih storitev zavarovalnice. Leta 2004 je znesek zbranih premij znašal 102,588 milijarde tolarjev in presega znesek premije zdravstvenih zavarovanj (glej Prilogo 1).

Eden glavnih razlogov za takšno rast (glej Tabelo 2, na str. 4) je v spoznanju Slovencev, da so sami odgovorni za finančno neodvisnost in varno starost.

Tabela 2: Razvoj trga življenjskih zavarovanj v letih 1991 - 2004

Leto	Fakturirana premija v mio SIT
1991	780
1992	2.457
1993	5.015
1994	9.031
1995	15.151
1996	20.127
1997	22.878
1998	26.330
1999	30.892
2000	37.361
2001	49.148
2002	60.562
2003	71.329
2004	102.588

Vir: Statistical Insurance Bulletin, 2005, str. 5.

1.4 Oblike življenjskih zavarovanj

Življenjska zavarovanja glede na način izplačila zavarovalnine delimo na kapitalska in rentna zavarovanja. Za kapitalska zavarovanja je značilno, da se s pogodbo dogovorjena vsota ponavadi izplača v enkratnem znesku. Pri rentnem zavarovanju gre za ponavljajoče se izplačevanje dogovorjenih vsot oziroma rent.

Med najpogostejše oblike življenjskega zavarovanja, ki jih ponujajo slovenske zavarovalnice sodijo:

- riziko življenjsko zavarovanje,
- klasično mešano življenjsko zavarovanje,
- naložbeno življenjsko zavarovanje.

1.4.1 Riziko življenjsko zavarovanje

Riziko življenjsko zavarovanje je življenjsko zavarovanje za primer smrti. Poznamo dosmrtno zavarovanje za primer smrti, pri katerem dobi upravičenec zavarovalno vsoto v vsakem primeru ob smrti zavarovane osebe. Pri začasnem zavarovanju za primer smrti pa se zavarovalna vsota izplača, le če zavarovanec umre v okviru vnaprej dogovorjenega števila let (Habbe, 2004, str. 4). Ob doživetju zavarovalnica nima nobenih obveznosti do zavarovanca.

1.4.2 Klasično mešano življenjsko zavarovanje

Mešano življenjsko zavarovanje je zavarovanje za primer smrti in doživetja. Je najbolj razširjeno med vsemi življenjskimi zavarovanji, saj gre za zavarovanje in varčevanje hkrati. Zavarovanec je zavarovan za primer smrti, hkrati pa varčuje skladno s predpisano naložbeno politiko zavarovalnice. Upravičencu je izplačana pogodbeni zavarovalna vsota tako v primeru doživetja zavarovanca, kakor tudi v primeru njegove smrti. Najpogosteje sta zavarovalni vsoti za primer smrti in primer doživetja enaki, lahko sta tudi različni.

1.4.3 Naložbeno življenjsko zavarovanje

»Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov oziroma na enote kritnega sklada, je zavarovanje, pri katerem zavarovanec prevzema naložbeno tveganje, povezano s spremembo vrednosti investicijskih kuponov oziroma drugih vrednostnih papirjev investicijskih skladov oziroma povezano s spremembo vrednosti enote premoženja kritnega sklada.« (Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o zavarovalništvu, 2004).

Pri teh zavarovanjih se zavarovalna vsota spreminja z indeksom, na katerega je zavarovanje vezano. Unit – linked življenjsko zavarovanje je življenjsko zavarovanje, pri katerem so donosi vezani na vrednost enot vzajemnih skladov ali na indeks naložbenega portfelja, ki ga oblikuje zavarovalnica sama. Index – linked življenjsko zavarovanje je življenjsko zavarovanje, kjer so donosi vezani predvsem na borzni indeks (Unit – linked insurance in western Europe: regaining momentum, 2003, str. 6).

Za naložbeno življenjsko zavarovanje je značilno, da izplačana zavarovalna vsota ni znana vnaprej, ker je odvisna od vrednosti indeksa, na katerega je zavarovalna vsota vezana. Zaradi nepredvidenega nihanja vrednosti indeksa tik pred iztekom zavarovanja, se takšnim zavarovanjem dodajajo klavzule, ki ščitijo zavarovalce pred prenizko izplačanimi zavarovalnimi vsotami (Šenk, 2004, str. 3.1.-17).

Naložbena življenjska zavarovanja so vse bolj razširjena oblika dolgoročnega zavarovanja in varčevanja. V razvitih državah že več desetletij vidno soustvarjajo trg življenjskih zavarovanj in pogosto predstavljajo več kot polovico vseh zavarovalnih premij iz naslova življenjskih zavarovanj. Pri nas dosegajo le okrog 20 %. Na slovenskem trgu se je ponudba naložbenih življenjskih zavarovanj pojavila šele leta 2001. Prva je s tako ponudbo pod imenom Fondpolica začela zavarovalnica Slovenica (od leta 2005 Slovenica Življenje). Danes sta skupaj z Zavarovalnico Triglav največja ponudnika takih zavarovanj v Sloveniji.

Naložbeno življenjsko zavarovanje ima naložbeno in zavarovalno komponento. Zavarovalni del zajema življenjsko zavarovanje za primer smrti. Tako zavarovanec delno poskrbi za svojo socialno varnost oziroma dediče zavarovalne police. Naložbeni del pa se plemeniti v enem ali

več izbranih vzajemnih skladih. Na ta način zavarovalec vstopi na trg kapitala in s tem prevzame naložbeno tveganje nase. Na ta način mu je omogočeno doseganje višjih donosov kot z ostalimi oblikami življenjskih zavarovanj (Mori, 2005, str. 72).

1.5 Zakonodaja, ki ureja naložbeno življenjsko zavarovanje

Osnovni zakon, ki ureja vprašanja povezana z ustanavljanjem, poslovanjem, nadzorom in prenehanjem zavarovalnic, je Zakon o zavarovalništvu (Zzavar), sprejet v začetku leta 2000. Ta zakon v drugem odstavku 2. člena pod točko 21 opredeljuje življenjsko zavarovanje vezano na enote investicijskih skladov oziroma na enote kritnega sklada. 127. člen Zzavar pravi, da mora zavarovalnica oblikovati posebni kritni sklad za zavarovanja, pri katerih zavarovalec prevzema naložbeno tveganje, in s premoženjem kritnega sklada upravljati ločeno od drugega premoženja.

Odločbe v Obligacijskem zakoniku (OZ) urejajo odnose med zavarovateljem, zavarovancem, zavarovalcem, upravičencem in ostali osebami. Določba 921. člena OZ iz leta 2001 poda definicijo zavarovalne pogodbe.

Na slovensko zakonodajo vpliva evropska zakonodaja. Zavarovalnica, ki upravlja naložbena življenjska zavarovanja, mora zagotoviti kapitalsko ustreznost in poslovati tako, da tveganja, ki jim je izpostavljena, nikoli ne presežejo omejitev določenih z zakonom (Benko, 2005, str. 66). Člen 28 direktive EU o življenjskem zavarovanju iz leta 2002 predpisuje, da mora biti kapital zavarovalnice vedno najmanj enak minimalnemu kapitalu zavarovalnice.

2 ZNAČILNOSTI NALOŽBENEGA ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA ZAVAROVALNICE SLOVENICA ŽIVLJENJE D.D.

V življenjski zavarovalnici Slovenica Življenje d.d. in družbi za upravljanje KD Investments d.o.o. so prvi na slovenskem trgu oblikovali Fondpolico.

Fondpolica je sodobna oblika življenjskega zavarovanja, ki je vezana na vlaganje v posebne vzajemne sklade KD. Združuje lastnosti klasičnega življenjskega zavarovanja in varčevanja v vzajemnih skladih, pri čemer sami izberemo naložbeno politiko. Naložbena politika je odvisna od stopnje tveganja, ki ga je zavarovalec pripravljen sprejeti. Načeloma pa velja, da smo v začetku zavarovalnega obdobja pripravljeni tvegati več kot na koncu (Kranjec, 2003).

To naložbeno zavarovanje je namenjeno vsem, ki želijo biti življenjsko zavarovani, hkrati pa si želijo omogočiti višjo potencialno donosnost svoje naložbe. Potencialno donosnost zato, ker vemo, da je vzajemni sklad izpostavljen tržnim in valutnim nihanjem in s tem tveganju, ki

je značilno za vsako naložbo. Zato ni nobenega zagotovila, da se bodo zavarovalcu vložena sredstva povrnila oziroma, da se bodo zaradi naložbe v vzajemni sklad povečala.

2.1 Osnovne značilnost naložbenega življenjskega zavarovanja

V naslednji tabeli bom sistematsko prikazala nekatere značilnosti naložbenega življenjskega zavarovanja zavarovalnice Slovenica Življenje d.d. Za primerjavo bom vzela Fondpolico sklenjeno pri zavarovalnem zastopniku ali posredniku, z naložbami v slovenske vzajemne sklade, Fondpolico sklenjeno preko interneta in Fondpolico, pri kateri gre za naložbe v tujino. Poznavanje teh komponent je izrednega pomena, saj če niso izpolnjene, potem sklenitev zavarovalne pogodbe ni mogoča.

Tabela 3: Pregled osnovnih značilnosti naložbenega življenjskega zavarovanja zavarovalnice Slovenica Življenje d.d.

Naziv zavarovanja in začetek prodaje	Fondpolica, november 2001	e-Fondpolica	Fondpolica – tuji trgi, 2004
Oblika zavarovanje	integrirana oblika	integrirana oblika	integrirana oblika
Pristopna starost	od 14. do 65. leta starosti (ob izteku maks. 75 oz. 65 let pri vzajemnem zavarovanju)	kot pri Fondpolici	kot pri Fondpolici
Zavarovalna doba	10–30 let	kot pri Fondpolici	kot pri Fondpolici
Najnižja mesečna premija	25 EUR	kot pri Fondpolici	50 EUR
Zavarovalna vsota za primer smrti	zajamčena zavarovalna vsota se giblje v mejah 60% do 150%, min. 3.600 EUR	3.600-15.000 EUR	kot pri Fondpolici
Dodatna nezgodna zavarovanja	- za primer nezgodne smrti - za primer trajne invalidnosti zaradi nezgode - dnevno nadomestilo za čas nesposobnosti za delo - bolnišnična odškodnina za dneve preživete v bolnišnici	kot pri Fondpolici	kot pri Fondpolici
Investicijski skladi	- KD Bond - KD Galileo - KD Rastko - KD Prvi izbor	kot pri Fondpolici	- KD Maximus - KD Pelikan - KD Viktorija - KD Prosperiteta - pet podskladov KD DeLux

Vir: Spletne strani zavarovalnice Slovenica Življenje d.d., 2006.

2.2 Sklenitev zavarovanja

Zavarovalni agent ali zavarovalni zastopnik predloži v pisni obliki ponudbo za naložbeno življenjsko zavarovanje zavarovalcu. Ponudba predstavlja predlog za sklenitev pogodbe in se predloži zavarovatelju, ki jo v roku osmih dni sprejme ali odkloni. Če mora zavarovanec opraviti zdravniški pregled, je rok za sprejem ponudbe 30 dni. Za sklenitev zavarovalne pogodbe mora zavarovalec ponudbo podpisati.

Z zavarovalno pogodbo se zavarovalec obveže, da bo zavarovatelju plačeval premijo, zavarovatelj pa bo ob nastanku zavarovalnega primera izplačal upravičencu zavarovalno vsoto oziroma vrednost premoženja, če je to večje od zavarovalne vsote.

Zavarovalec prejme polico življenjskega zavarovanja, ki je izdana v enem izvodu. Polica je listna o sklenjeni zavarovalni pogodbi in vsebuje podatke o zavarovatelju, zavarovalcu, zavarovancu, upravičencu, vrsti zavarovanja, vzajemnih skladih, trajanju zavarovanja, premiji, zavarovalnih vsotah, datumu izstavitve in podpisu pogodbenih strank.

Zavarovalno kritje začne veljati ob 00.00 uri tistega dne, ki je v polici naveden kot začetek zavarovanja, vendar le, če je bila do takrat plačana prva premija. Sicer se začne zavarovalno kritje ob 24.00 uri tistega dne, ko je v celoti plačana prva premija.

Ponudba je podlaga za sklenitev zavarovalne pogodbe. Zavarovalni agent ali zastopnik izpolni ponudbo na obrazcu zavarovatelja in mu jo posreduje. Ponudba zajema vse bistvene sestavine pogodbe. Slika 1 (na str. 9) prikazuje primer ponudbe, v katerem gre za osebo moškega spola, ki je stara 30 let. Navedena morata biti čas trajanja zavarovanja in višina obroka premije. To določi zavarovalec sam. Zavarovalna vsota se izračuna kot produkt letne premije zavarovanja in časa trajanja zavarovanja. V tem primeru je zavarovalna vsota 100 %, lahko pa bi bila nižja ali višja. V ponudbo je vključeno tudi dodatno nezgodno zavarovanje, kjer sem izbrala eno od možnih oblik dodatnega nezgodnega zavarovanja, ki jih ponuja zavarovalnica Slovenica Življenje. Mesečna premija, ki jo mora plačati zavarovalec, je enaka vsoti premije namenjene za življenjsko zavarovanje in premije dodatnega nezgodnega zavarovanja. Slednje se priključi k življenjskemu zavarovanju le na željo zavarovalca. Ker gre za naložbeno življenjsko zavarovanje, se premija nalaga v različne vzajemne sklade. Delež sredstev, ki se nalaga v posamezni vzajemni sklad, pa je volja posameznika. Za ta primer sem si izbrala, da se vsa sredstva plemenitijo le v enem vzajemnem skladu.

Slika 1: Primer ponudbe FONDPOLICE zavarovalnice Slovenica Življenje d.d.

Zavarovanec 1	starost	30 let	spol	moški
Zavarovanec 2	starost	/	spol	/
Naložbeno življenjsko zavarovanje	trajanje zavarovanja	25 let	obrok premije - 50 EUR mesečno	
	zavarovalna vsota za primer smrti	15.000 EUR	zdravniški pregled	ne
Dodatno nezgodno zavarovanje	za smrt	10.000 EUR	za dneve v bolnišnici	10 EUR
	za trajno invalidnost	20.000 EUR	za dnevno nadomestilo	5 EUR
	mesečna premija	7,71 EUR		
Pogoji in način plačila	skupni obrok premije	57,71 EUR	davek	/
Razdelitev premije v investicijske sklade	1. sklad	Prvi izbor	100	%
	2. sklad			%
	3. sklad			%
	4. sklad			%

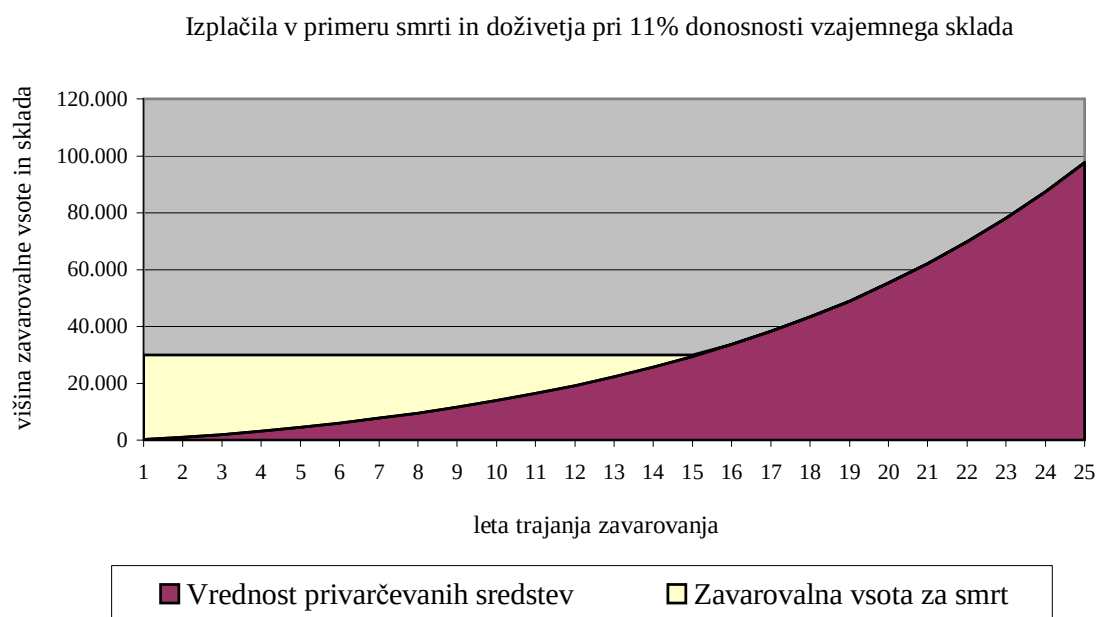
Vir: Ponudba: Fondpolica, življenjsko zavarovanje vezano na investicijske sklade, 2005.

2.3 Izplačilo ob doživetju

S pogodbo se zavarovatelj obvezuje, da bo upravičencu izplačal zavarovalno vsoto za primer smrti oziroma vrednost premoženja, v kolikor je ta višja od zavarovalne vsote, takoj po zavarovančevi smrti, če zavarovanec umre v času tajanja zavarovanja.

V primeru doživetja dogovorjene zavarovalne dobe pa bo zavarovatelj zavarovalcu izplačal vrednost premoženja ob izteku zavarovanja. V takem primeru zavarovalec sam prevzame naložbeno tveganje, saj je višina izplačila odvisna od ustvarjene donosnosti. Izplačilo je lahko v enkratnem znesku ali pa v obliki rente. Višina rente se določi po takrat veljavnih pogojih in cenikih za rentno zavarovanje.

Slika 2: Prikaz izplačila v primeru smrti in doživetja pri povprečni letni donosnosti vzajemnega sklada 11 %, za moškega starega 30 let, ki je 25 let vplačeval mesečno premijo 100 EUR

Vir: Interno gradivo zavarovalnice Slovenica Življenje d.d., 2005.

2.4 Vodenje premoženja na polici

Vsaka zavarovalna polica ima svoj naložbeni račun, na katerem se vodi število enot premoženja po posameznem vzajemnem skladu. Vrednost premoženja na naložbenem računu se izračuna na začetku vsakega meseca na podlagi prodajnih vrednosti enot in števila enot v posameznih skladih.

Upravljavska provizija po polici se obračuna z odpisom števila enot premoženja glede na vrednost premoženja na polici po posameznem vzajemnem skladu.

Riziko premija² se obračuna na začetku meseca z odpisom enot, odvisna pa je od starosti zavarovanca, vrednosti premoženja na polici na prvi dan v mesecu ter riziko zavarovalne vsote.

² Riziko premija je premija za kritje nevarnosti smrti.

2.5 Ugotavljanje vrednosti premoženja na polici

Vrednost premoženja na polici se ugotavlja na podlagi števila enot premoženja po posameznem vzajemnem skladu na naložbenem računu in na podlagi prodajne vrednosti enote premoženja v posameznem vzajemnem skladu, ki velja na določen dan.

Vrednost premoženja v posameznem skladu je enaka produktu števila enot premoženja na polici na določen dan in prodajne vrednosti enote premoženja v posameznem vzajemnem skladu, ki velja na določen dan. V primeru izbire več skladov je vrednost premoženja enaka vsoti vrednosti premoženja posameznih skladov.

2.6 Razdelitev in preračun premije v enote premoženja

Čista premija je premija zmanjšana za vstopne stroške in stroške sklenitve zavarovanja³. Vstopni stroški⁴ se obračunajo od vsakokratne plačane premije. Stroški sklenitve zavarovanja se obračunavajo največ prva tri leta od začetka zavarovanja in so odvisni od trajanja zavarovanja ter vsote dogovorjenih premij.

Čista premija se razdeli na vzajemne sklade po deležih, določenih na polici in se preračuna v število enot premoženja po posameznem skladu. Premije plačane do vključno 1. v mesecu se preračunajo v enote premoženja po nakupni vrednosti enote premoženja na 5. dan v mesecu. Čiste premije plačane do vključno 15. v mesecu se preračunajo po nakupni vrednosti enote premoženja na 20. dan v mesecu.

Vrednost enote premoženja investicijskega sklada se objavlja v dnevnem časopisu in na spletnih straneh zavarovalnice in investicijskega sklada.

2.7 Udeležba zavarovancev v presežku

Posebnost Fondpolice je razdelitev presežkov, ki izhajajo iz naslova nižje umrljivosti in nižjih dejanskih stroškov glede na obračunane v izračunu zavarovalne premije. Presežek se uporabi za znižanje riziko premije v naslednjem poslovnem letu.

³ Sklenitveni stroški so namenjeni prodajni mreži. Največji delež predstavljajo provizije zastopnikov in posrednikov, plače zaposlenih in stroški prodajne mreže. Sem sodijo še stroški vodenja in izobraževanja zastopnikov, reklame in razvoj produktov ter stroški za zdravniške preglede in police.

⁴ Vstopni stroški nastanejo zaradi stroškov položnic, ki jih zavarovalnica pošilja zavarovalcem, ali pa zaradi stroškov trajnega naloga.

2.8 Indeksacija

Indeksacija pomeni prilagoditev zavarovalne vsote vsakič, ko inflacija (rast življenjskih stroškov) v Sloveniji ali EU naraste nad določen odstotek. Seveda se spremenjeni zavarovalni vsoti ustrezno prilagodi tudi letna premija. Povišanje je odvisno od nove zavarovalne vsote, spola in starosti zavarovanca na dan indeksacije ter preostalega časa plačevanja premije.

V Slovenici Življenje se indeksacija izvrši ob zavarovalnem letu. Premija se indeksira v skladu z inflacijo v EMU, vendar najmanj za 3 % letno. Zadnjo indeksacijo zavarovanih vsot naredijo 5 let pred iztekom zavarovanja, vendar najkasneje, ko zavarovanec dopolni 65 let.

3 OPCIJE IN DODATNA JAMSTVA PRI NALOŽBENEM ŽIVLJENJSKEM ZAVAROVANJU

Za naložbeno življenjsko zavarovanje je značilna velika prilagodljivost. Med trajanjem zavarovanja lahko posameznik Fondpolico prilagaja svojim življenjskim potrebam in ciljem. Omogoča prilagajanje naložbene politike (zamenjavo vzajemnih skladov, spreminjanje razdelitve premije, ki jo posameznik vplačuje v izbrane vzajemne sklade), spremembo zajamčene zavarovalne vsote. Če posameznik potrebuje denar, ima možnost dviga dela privarčevanih sredstev. Fondpolico je možno preoblikovati v drugo vrsto življenjskega zavarovanja ali pa podaljšati zavarovanje brez nadaljnega plačevanja premije (Interno gradivo Sveta zavarovanj, 2005).

3.1 Sprememba razdelitve premije in zamenjava vzajemnih skladov

Po preteku prvega zavarovalnega leta je možna sprememba razdelitve premije med posamezne izbrane sklade oziroma zamenjava skladov. Pri slednjem ostanejo začetek in iztek zavarovanja, premija ter zavarovalna vsota nespremenjeni. V koledarskem letu je ena takšna sprememba brez plačila stroškov storitev. Vsaka naslednja sprememba pa zahteva plačilo stroškov spremembe po vsakokratnem veljavnem ceniku zavarovalnice.

3.2 Sprememba premije in zavarovalne vsote

Največja sprememba premije in zavarovalne vsote je do vrednosti minimalne oziroma maksimalne zavarovalne vsote in premije, ki ju določi zavarovalnica. Znižanje obeh, premije in zavarovalne vsote, je možno najprej po preteku enega leta od začetka zavarovanja. Pri spremembi ene izmed premije in zavarovalne vsote lahko druga ostane nespremenjena ali se spremeni skladno s cenikom za to zavarovanje.

Zavarovalno vsoto je možno povišati, če je zavarovančevo zdravstveno stanje ustrezno za sprejem v zavarovanje. Najvišje možno povečanje zavarovalne vsote je za 50 % prvotne zavarovalne vsote. Povišanje zavarovalne vsote pa zavarovalec ne more zahtevati, če je zavarovanec dopolnil starost 50 let, ali pa je postal delni ali 100 % invalid. Povišanje zavarovalne vsote je možno tudi v primeru sklenitve zakonske zveze, rojstva otroka, najema hipotekarnega kredita ali ustanovitve lastnega podjetja. Zavarovanec mora zaprositi za povišanje zavarovalne vsote v roku treh mesecev od nastanka dogodka.

3.3 Sprememba trajanja zavarovanja

V času trajanja zavarovanja je naložbeno življenjsko zavarovanje mogoče skrajšati ali podaljšati. Slednje je možno, če zavarovančevo zdravstveno stanje ustreza pogojem za sprejem v zavarovanje. V primeru podaljšanja ali skrajšanja zavarovanja se zavarovalna vsota spremeni skladno s cenikom za to zavarovanje.

3.4 Sprememba v drugo obliko življenjskega zavarovanja

Po preteku treh let od začetka zavarovanja je možno spremeniti naložbeno življenjsko zavarovanje v drugo obliko življenjskega zavarovanja po takrat veljavnem ceniku zavarovalnice.

3.5 Odkup zavarovanja

Zavarovalnica izplača odkupno vrednost police naložbenega življenjskega zavarovanja na zahtevo zavarovalca, če so (je):

- pri zavarovanjih z zavarovalno dobo do vključno 14 let plačane premije za najmanj dve leti;
- pri zavarovanjih z zavarovalno dobo nad 14 let plačane premije za najmanj tri leta;
- pri enkratnem plačilu premije preteklo od začetka zavarovanja najmanj eno leto.

Vrednost premoženja se preračuna po prodajni vrednosti enote premoženja, ki je veljala na zadnji dan v mesecu pred datumom odkupa.

Pri obročnem plačevanju premije znaša odkupna vrednost police v prvih petih letih trajanja zavarovanja 95 % vrednosti premoženja, po petih letih 99 % in v zadnjih petih letih 100 % vrednosti premoženja. Pri enkratnem plačilu premije znaša odkupna vrednost police 99 % vrednosti premoženja. V zadnjih petih letih pa 100 %.

Odkupna vrednost police je torej odvisna od vrednosti premoženja in ne višine plačane premije. Zato mora biti k polici priložena tabela odkupnih vrednosti. Primer odkupnih vrednosti zavarovanja pri obročnem plačevanju premije je prikazan v Prilogi 2. Razvidno je, da odkupna vrednost preseže višino vplačanih premij že po 9. letih. Na koncu zavarovanja pa je odkupna vrednost več kot 2-krat višja od višine plačanih premij.

3.6 Obnovitev zavarovanja

Na pisno zahtevo zavarovalca se lahko obnovi zavarovanje, ki je razdrto ali pa kapitalizirano⁵, vendar najkasneje v roku 12 mesecev od izteka meseca, za katerega je plačana zadnja premija. Zavarovalnica sprejme zahtevo za obnovitev zavarovanja pod pogojem, da so do tega dne plačane vse zapadle premije in da je zavarovančevo zdravstveno stanje ustrezno za sprejem v zavarovanje.

3.7 Predujem

Če so bile od dneva zavarovanja vplačane vsaj tri letne premije pri zavarovanju z obročnim plačilom premije, lahko zavarovalnica zavarovalcu na njegovo zahtevo izplača del vrednosti premoženja na naložbenem računu zavarovalca. Pri zavarovanju z enkratnim plačilom premije se predujem lahko odobri, če je od začetka zavarovanja preteklo najmanj eno leto. Višino predujma določi zavarovalnica sama. Zavarovalec lahko pozneje predujem vrne v celoti ali delno. V tem času se vrednost premoženja računa, kot da predujem ni bil izplačan (glej Prilogo 3). Če se pa zgodi, da vrednost premoženja pade pod minimalno vrednost premoženja, določeno s strani zavarovalnice, mora zavarovalec vrniti predujem v dogovorjenem roku.

Zavarovalnica v primeru kapitalizacije zavarovanja ali spremembe v življenjsko zavarovanje za primer smrti in doživetja zahteva vračilo predujma.

3.8 Podaljšanje zavarovanja brez nadaljnjega plačevanja premije

Podaljšanje zavarovanja je enkratno in brez zdravniškega pregleda največ za pet let, pri čemer ne sme biti presežena starost 75 let ob izteku zavarovanja. Zadnji rok za podaljšanje je en mesec pred iztekom zavarovanja. Zavarovanja, ki je bilo kapitalizirano in dodatnih zavarovanj, ni mogoče podaljšati.

⁵ Kapitalizacija pomeni, da se premij ne plačuje več, do izteka zavarovalne dobe pa je zavarovanec še vedno zavarovan z nižjo zavarovalno vsoto.

4 PREDSTAVITEV SKLADOV ZAVAROVALNICE SLOVENICA ŽIVLJENJE D.D.

Vzajemni sklad je premoženje, ki ga sestavljajo naložbe v prenosljive vrednostne papirje in ki je bilo financirano z denarjem fizičnih oziroma pravnih oseb ter je v lasti teh oseb (Zakon o investicijskih skladih in družbah za upravljanje, 1994).

Vzajemni sklad je skupno premoženje vlagateljev, vloženo v veliko število različnih vrednostnih papirjev (delnice, obveznice, zakladne menice, blagajniške zapise in druge z zakonom dovoljene naložbe). Je v izključni lasti vlagateljev in je razdeljeno na točke, kjer vsaka točka predstavlja sorazmerni delež vseh naložb vzajemnega sklada (Interno gradivo Sveta zavarovanj d.o.o., 2005).

Premoženje vzajemnega sklada upravlja družba za upravljanje (DZU). Ta je pod nadzorom Agencije za trg vrednostnih papirjev. Sredstva, obveznosti do virov sredstev, prihodke in odhodke posameznega vzajemnega sklada mora DZU voditi ločeno od svojega premoženja. Cilj upravljanja je povečanje premoženja sklada in s tem povečanje premoženja vlagateljev. Donos je odvisen od gibanja tečajev vrednostnih papirjev, ki sestavljajo posamezen vzajemni sklad. Izraža se v spreminjanju vrednosti enote premoženja⁶ (VEP).

4.1 Trenutna izbira skladov

Slovenica Življenje d.d. omogoča naložbe tako v domače kot tuje sklade, ki jih upravlja KD Investments d.o.o. Na podlagi gospodarskih, finančnih ter strateških analiz ustvarjajo daleč nadpovprečne donose pri nas in v tujini. Razmere v letu 2005 niso bile tako ugodne, zato so realizirani donosi KD-jevih skladov v Sloveniji skromni.

Januarja 2005 jim je bilo v upravljanje zaupano 46,11 % vseh naložb v vzajemne sklade v Sloveniji, oziroma 518,85 milijonov EUR premoženja. Čeprav so v letu 2005 izgubili 16,04 % tržnega deleža, so po obsegu kapitala v upravljanju še vedno na prvem mestu. Obvladujejo 30,13 % vsega kapitala, ki so ga Slovenci zaupali v upravljanje skladom (Lubej, 2006).

Zavarovalec sam oblikuje strategijo nalaganja svojih sredstev v vzajemne sklade. Trenutno je na izbiro osem vzajemnih skladov iz petih držav ter pet podskladov investicijske družbe KD DeLux iz Luxemburga. Iz seznama vzajemnih skladov lahko zavarovalec izbere kar štiri vzajemne sklade.

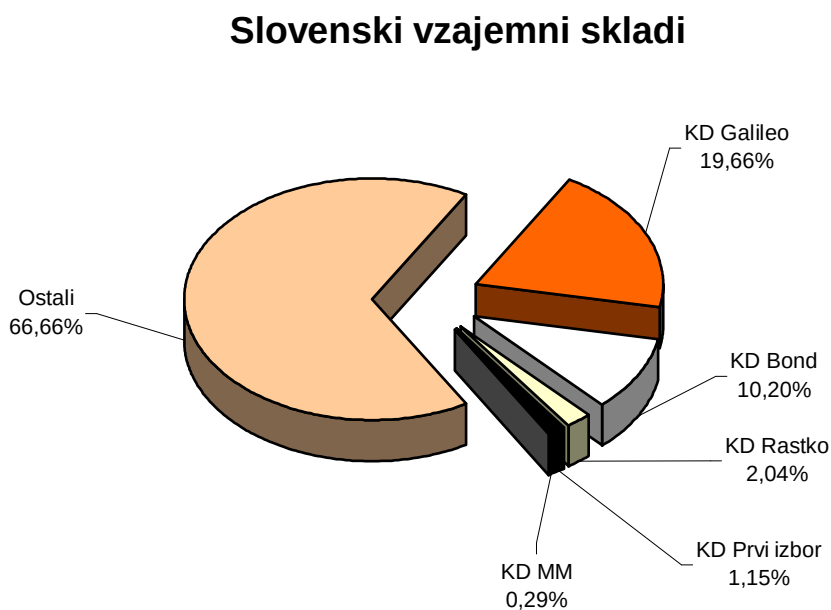
⁶ Vrednost enote premoženja (VEP) je vrednost, ki pove, koliko je vredna posamezna enota premoženja vzajemnega sklada, in ki se redno objavlja v javnih medijih. Izračuna se kot količnik med čisto vrednostjo sredstev vzajemnega sklada in številom enot premoženja (točk) vzajemnega sklada v obtoku.

V nadaljevanju bom govorila tako o domačih kot tujih vzajemnih skladih, ki jih vključuje Fondpolica. Za zavarovalca je dobro vedeti, koliko časa poslujejo in kakšne donosnosti so v tem času ustvarili, kakšno je tveganje, ker so od tega odvisne vrste naložb, ki jih preferirajo, in kakšna je sama struktura naložb. Na osnovi tega in predvidevanj za prihodnost se zavarovalec sam odloči kolikšen delež svojih sredstev bo usmeril posredno preko naložbene police v določen vzajemni sklad.

4.1.1 Domači skladi

Slovenica Življenje d.d. ponuja štiri največje vzajemne sklade v Sloveniji z različnimi naložbenimi politikami. Ti so se tudi v letu 2004 uvrstili med najuspešnejše slovenske vzajemne sklade v Sloveniji. Sredstva v upravljanju v posebnih vzajemnih skladih KD so se povečala za 80 % v primerjavi s koncem leta 2003. Število vlagateljev pa se je v letu 2004 povzpelo iz 38.920 na 63.347.

Slika 3: Slovenski vzajemni skladi (12.01.2006)

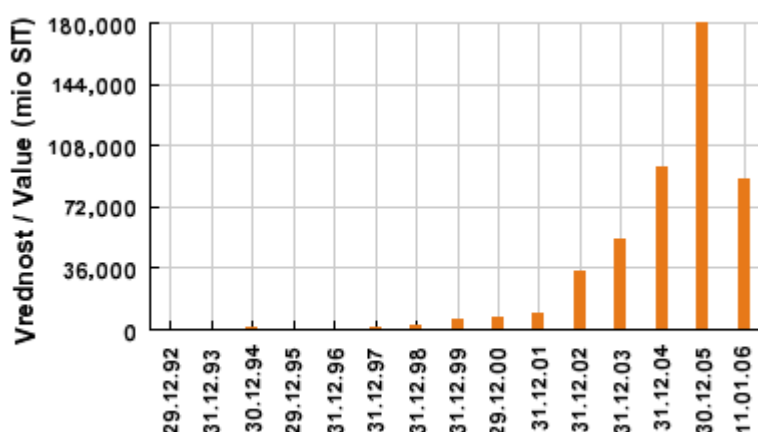

Vir: Spletne strani KD Investments d.o.o., 2006.

Družba KD Investments d.o.o. je vodilna na področju vzajemnih skladov v Sloveniji. Kljub temu, da so prav KD-jevi skladi najbolj prizadeti zaradi stagnirajočih tečajev na domačem trgu in oteženega prodajanja domačih delnic, se njihov obseg sredstev v upravljanju v letu 2005 skorajda ni spremenil.

Zgornji graf prikazuje aktualne tržne deleže vzajemnih skladov KD Investments d.o.o. v primerjavi z vsemi slovenskimi vzajemnimi skladi. Iz zgornjega prikaza v izbor skladov Fondpolice ni zajet vzajemni sklad denarnega trga KD MM.

Slika 4: Sredstva v vzajemnih skladih KD Investments d.o.o.

Vir: Spletne strani KD Investments d.o.o., 2006.

Varčevanje v vzajemnih skladih ima v Sloveniji relativno kratko tradicijo. Šele v zadnjem obdobju se zanimanje za vzajemne sklade povečuje. To lahko pripišemo tako pozitivnemu trendu na trgu vrednostnih papirjev kot tudi nizkim obrestnim meram, ki jih banke nudijo za varčevalne vloge.

V letu 2005 se je vse več kapitala usmerjalo v sklade tujih upravljavcev in nove sklade domačih upravljavcev, ki so usmerjeni v hitro rastoče in relativno tvegane trge izven Slovenije.

Slika 4 nam prikazuje, kako je v začetku leta 2006 prišlo do bistvenega znižanja sredstev v domačih vzajemnih skladih v upravljanju KD Investments d.o.o. Takšno stanje je posledica ogromnega izliva denarja iz Slovenije v tujino (Kočvar, 2006). Vse kaže na trend umikanja sredstev iz skladov v upravljanju domačih upravljavcev v tako imenovane »modne« sklade, ki investirajo v določeno geografsko področje ali v specifične specializirane panoge (Lubej, 2006, str. 25).

Tabela 4: Velikost skladov (čista vrednost) na dan 11.01.2006

Vzajemni sklad	KD Galileo	KD Rastko	KD Bond	KD Prvi izbor
Velikost v mio SIT	54.502	28.066	6.066	6.584
Velikost v mio EUR	227,48	117,14	25,32	27,48
Skupno v mio SIT	95.218			
Skupno v mio EUR	397,42			

Vir: Spletne strani KD Investments d.o.o., 2006.

Kot sem že omenila, lahko zavarovalec ob sklenitvi Fondpolice izbira med štirimi domačimi vzajemnimi skladi, in sicer KD Rastko, KD Galileo, Kd Bond in KD Prvi izbor. Zaradi različne strukture naložb se razlikujejo po stopnji tveganja in donosnosti.

KD Rastko je delniški sklad, ki dosega donosnost z nalaganjem sredstev pretežno v delnice podjetij, ki so kapitalsko močna in pričakujejo stabilno rast, in druge lastniške vrednostne papirje. Za delniške sklade je značilno, da vlagajo v razmeroma visoko tvegane naložbe, kjer prihodnji denarni tokovi niso vnaprej definirani, pričakuje pa se nadpovprečne donose. Tveganje zmanjšujejo z razpršenostjo svojih naložb. V Tabeli 5 (na str. 19) vidimo, da so donosnosti naložbe v obdobjih ugodnih gibanj na kapitalskih trgih višje kot pri ostalih dveh vzajemnih skladih. V neugodnih razmerah pa so donosnosti nižje zaradi same tveganosti naložb.

V slabših razmerah dosega boljše rezultate **KD Galileo**, vzajemni sklad fleksibilne strukture naložb. To je sklad, katerega naložbe se sproti prilagajajo razmeram na kapitalskih trgih. V obdobjih pozitivnih gibanj na delniških trgih bodo sredstva sklada naložena pretežno v delnice, v času manj ugodnih razmer pa bo z namenom, da se ohrani vrednost premoženja vzajemnega sklada prišlo do prerazporeditve portfelja v druge, bolj varne oblike naložb, kot so dolžniški papirji in instrumenti denarnega trga. Naložba v ta vzajemni sklad je primerna za tiste vlagatelje, katerim je stabilnost naložbe pomembnejša kot doseganje nadpovprečnih donosov. Hkrati pa lahko pričakujejo višje donose kot jih omogočajo naložbe v vezane bančne vloge in obveznice.

Višje donose od naložb v vezane bančne vloge in obveznice dosega tudi obvezniški vzajemni sklad **KD Bond**. Res pa je, da ne dosega tako visokih donosnosti kot KD Galileo. Za ta sklad so pričakovane stabilne donosnosti, zato je primeren za dopolnjevanje portfelja tistih vlagateljev, ki svoja sredstva usmerjajo v bolj tvegane oblike vzajemnih skladov (Androjna, 2005, str. 13). Svoja sredstva nalaga v manj tvegane finančne instrumente, najmanj 70 % sredstev vzajemnega sklada predstavljajo naložbe v dolžniške vrednostne papirje, denarne depozite, instrumente denarnega trga in v investicijske sklade, ki nalagajo pretežno v dolžniške vrednostne papirje. Zato je za ta sklad značilno nizko tveganje ob razmeroma stabilni donosnosti (glej Tabelo 5, na str. 19).

Za **KD Prvi izbor** še ni podatkov o celotni letni donosnosti, ker je začel poslovati 16. 5. 2005. Gre za prvi sklad skladov v Sloveniji. Ta vzajemni sklad delniških skladov deluje tako, da vlaga sredstva pretežno v točke oziroma delnice drugih investicijskih skladov (glej Prilogo 5). Na ta način doseže široko razpršitev tveganja, hkrati pa lahko vlaga tudi v specializirane niše na trgu, kamor bi sicer zaradi nizke likvidnosti težko vstopil direktno. Od začetka poslovanja pa do 20. 2. 2006 je dosegel 11,60 % donosnost. Prednost sklada je dvojna razpršitev naložb, ki jo doseže z razpršitvijo med različne svetovne družbe za upravljanje ter razpršitvijo v različne finančne instrumente znotraj investicijskih skladov, v katere vlaga. Kljub temu ne smemo pozabiti, da je to visoko tvegan sklad.

Tabela 5: Celotna letna donosnost naložbe v investicijske kupone vzajemnih skladov obdobju od ustanovitve do leta 2005

Leto / Sklad	KD Rastko	KD Galileo	KD Bond
1996	/	21,74 %	/
1997	28,72 %	29,26 %	21,25 %
1998	27,65 %	31,46 %	12,80 %
1999	32,26 %	19,54 %	13,79 %
2000	-1,57 %	0,47 %	13,22 %
2001	20,51 %	27,19 %	9,65 %
2002	60,52 %	58,84 %	18,24 %
2003	18,42 %	16,82 %	10,28 %
2004	21,54 %	18,75 %	6,62 %
2005	2,72 %	4,31 %	3,74 %

Vir: Spletne strani zavarovalnice Slovenica Življenje d.d., 2006.

Prikazana pretekla donosnost je izračunana kot povprečna letna sprememba VEP vzajemnega sklada v tolarjih. V izračun niso vključeni vstopni stroški vlagatelja v vzajemni sklad, ki bi sicer znižali prikazano donosnost. Prav tako ni upoštevan morebiten vpliv davčnih obveznosti, ki bi lahko bremenile investitorja v vzajemni sklad ob izplačilu investicijskega kupona.

Vsak investitor mora vedeti, da realizirana pretekla donosnost ni zagotovilo za doseganje enake donosnosti v prihodnosti. Gre za nekakšen pokazatelj o dotedanji uspešnosti DZU pri upravljanju skladov. Bodoča donosnost bo odvisna predvsem od gibanj na kapitalskih trgih, na katera bodo vložena sredstva vzajemnega sklada in od uspešnosti DZU pri upravljanju premoženja vzajemnega sklada.

KD Rastko je v zadnjih treh letih (od 2002 do 2004) najdonosnejši vzajemni sklad v Sloveniji s povprečno letno donosnostjo 32,20 %. Če pogledamo Tabelo 6 (na str. 20), vidimo, da je v ugodnih razmerah dosegal izredno visoke donosnosti, in sicer 60,52 %.

V ZDA se povprečne desetletne donosnosti uravnoteženih vzajemnih skladov gibljejo nekje okrog 10 % (Fund information, 2006). Povprečna enajstletna donosnost uravnoteženega sklada KD Galileo je 22,84 %. Naj omenim, da mu je dnevnik The Wall Street Journal Europe kar osemkrat prisodil prvo mesto v posebni tečajnici najdonosnejših odprtih investicijskih skladov med primerljivimi investicijskimi skladi v svetovnem merilu glede na enoletno donosnost, denominirano v ameriških dolarjih.

Iz Tabele 5 (na str. 19) in Tabele 6 razberemo, da KD Bond dosega visoke donosnosti glede na to, da gre za obvezniški vzajemni sklad. Po oceni komisije neodvisnih strokovnjakov in revije Kapital je bil proglašen za najboljši obvezniški vzajemni sklad v letu 2005.

Tabela 6: Pregled nekaterih podatkov domačih vzajemnih skladov v upravljanju KD Investments d.o.o.

	KD Rastko	KD Galileo	KD Bond	KD Prvi izbor
Povprečna letna donosnost (od ustanovitve dalje)	23,42 %	22,84 %	12,18 %	ni podatka
Max letna donosnost	60,52 %	58,84 %	21,25 %	ni podatka
Delež naložb v tujino (jan 2006)	48,98 %	38,20 %	42,98 %	95,65 %
Rast VEP (od jan 2002 do jan 2006) *od ustanovitve	133,03 %	125,37 %	42,92 %	20,97 %*

Vir: Podrobno o skladih, 2006.

Tabela 6 nam tudi prikazuje kolikšen delež naložb usmerjajo vzajemni skladi v tujino. Od konca leta 2005 se ta delež povečuje. To kaže na zmanjševanje naložb v slovensko gospodarstvo. Do tega prihaja, ker se je trgovanje z vrednostnimi papirji na Ljubljanski borzi znižalo in se investitorji vse bolj odločajo za trgovanje na tujih borzah.

Kot vemo, VEP skozi čas raste in pada. Na vrednost VEP močno vpliva gibanje na borzi. Padec slovenskega borznega indeksa SBI 20 povzroči padec VEP vzajemnega sklada. Obratno velja za rast SBI 20. Dolgoročno gledano je za VEP značilen trend rasti (glej Prilogo 6).

Gibanje VEP KD Bond-a je dokaj enakomerno, ker se medbančna obrestna mera v zadnjih letih ni drastično spreminjala. Vemo pa, da je gibanje bančne obrestne mere in državnih obveznic obratno sorazmerno.

Potrebe in preference posameznih investorjev se razlikujejo. Nekateri so pripravljeni investirati v visoko tvegane naložbe, ki naj bi prinašale nadpovprečne donose, medtem ko imajo drugi raje visoko varnost in nižje donose. Ponavadi se odločijo za vmesno varianto (KD Galileo), uravnoteženo strukturo naložb. Ta zagotavlja stabilnost. Razmerje med delnicami, ki so po naravi bolj tvegane in obveznicami in drugimi vrednostnimi papirji, ki so manj tvegani, je usklajeno. Seveda pa je uspešno doseganje naložbenih ciljev odvisno od aktivnega upravljanja, ki temelji na iskanju in izbiri pravih finančnih instrumentov z ustrezno donosnostjo ob še sprejemljivem tveganju za posamezno vrsto vzajemnega sklada.

4.1.2 Tuji skladi

Slovenica Življenje d.d. je pri Fondpolici poleg že obstoječih domačih skladov izbor razširila še na sklade, ki poslujejo na trgih vzhodne Evrope in so v preteklih obdobjih dosegali visoke donose. To so skladi KD Maximus, KD Pelikan, KD Victoria in slovaški vzajemni sklad KD Prosperiteta.

Prvi tuji vzajemni sklad, ki je bil leta 2004 priključen k Fondpolici, je romunski delniški vzajemni sklad **KD Maximus**. Bil je proglašen za sklad z najvišjim donosom v Romuniji (12. 5. 2005). V avgustu 2005 je imel največ neto vplačil med vsemi romunskimi vzajemnimi skladi, njegova sredstva pa so se do sredine septembra povzpela na 2,3 milijona EUR. Od ustanovitve vzajemnega sklada, 15. 7. 2004, do 10. 1. 2006 je bila rast vrednosti VEP enaka 34,59 %.

Eden izmed trenutno najobetavnejših trgov na področju bivše Jugoslavije je hrvaški trg. V Slovenici Življenje d.d. so se leta 2005 odločili, da ob KD Maximus-u priključijo v izbor skladov Fondpolice največji hrvaški delniški vzajemni sklad **KD Victoria**. Leta 2005 je že tretjič zapored prejel prestižno priznanje »Zlatni udjel« za najboljši vzajemni sklad na Hrvaškem z donosnostjo 43,21 % leta 2004. Povprečna letna donosnost zadnjih 5 let je 26,92 %. Njegova sredstva pa so januarja 2006 znašala 23,3 milijona EUR. V portfelju sklada se nahajajo predvsem vrednostni papirji največjih in najuspešnejših hrvaških podjetij kot so Končar, Podravka, Adris Grupa, Chromos Agro, Hotel Imperial, Pliva, Petrokemija, Ericsson Nikola Tesla in drugi.

Zavarovalec se med drugimi lahko odloči tudi za plasiranje sredstev v **KD Pelikan**. To je bolgarski uravnotežen sklad – investicijska družba, ustanovljen 17. 12. 2004. Nominalna vrednost delnice investicijskega sklada je 10 BGN. V obdobju od 1. 1. do 30. 9. 2005 je bil z 23,76 % donosnostjo najdonosnejši med uravnoteženimi skladi v Bolgariji.

Poleg teh pa je v izboru skladov od decembra 2005 dalje še pet podskladov luksemburške odprte investicijske družbe **KD DeLux**. Ti imajo različno naložbeno politiko in druge posebne značilnosti. Podskladi so:

- KD DeLux – Central, Eastern & South European Equities
- KD DeLux – Central, Eastern & South European Bonds
- KD DeLux – Global Equities
- KD DeLux – Global Bonds
- KD DeLux – Western European Equities

Podskladi se razlikujejo glede na geografsko področje vlaganja in vrsto vrednostnih papirjev v portfelju. Ugodnost za vlagatelje je prehajanje med podskladi brez dodatnih vstopnih provizij. Najatraktivnejši podsklad je KD DeLux – Central, Eastern & South European Equities, saj je v obdobju od 1. 2. 2005 do 9. 11. 2005 dosegel 12,64 odstotno rast.

Zadnje čase so tuji vzajemni skladi vse bolj zanimivi za vlagatelje, ker dosegajo višje donose kot skladi v Sloveniji. Tudi v prihodnje se pričakuje trend doseganja visokih donosov. Ti skladi so v državah vzhodne Evrope in zelo spominjajo na slovenske vzajemne sklade v letih okrog 2002, ko so dosegali nadpovprečne letne donose.

4.2 Izbira tokom varčevanja

Minimalna zavarovalna doba za Fondpolico je 10 let. Glede na to, da je to dolga doba, je omogočeno zavarovalcem, da v tem času spreminjajo sklade, v katere posredno nalagajo svoja sredstva. Izbor skladov se s časom povečuje in tako je zavarovalcem omogočeno, da v svojo polico vključijo tudi sklade, ki ob sklenitvi naložbenega življenjskega zavarovanja niso bili vključeni v obstoječo ponudbo skladov. Če pogledamo par mesecev nazaj, vidimo, da sta se novembra 2005 v ponudbo Fondpolica vključila sklada KD Pelikan in KD Victoria, decembra 2005 pa še pet podskladov družbe KD DeLux.

V letu 2006 se pričakuje razširitev izbora skladov z delniškim vzajemnim skladom KD Balkan, ki naj bi nalagal svoja sredstva na področja Slovenije, Avstrije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije in Črne gore, Makedonije, Bolgarije, Romunije, Grčije in Turčije.

Skupina KD Group tujina upravlja še sklad Aval v Srbiji, pooblaščen investicijsko družbo MIG v Črni gori, vzajemni sklad BIG v Bosni in Hercegovini ter druge sklade na Češkem, Poljskem, Rusiji, Madžarskem, za katere se pričakuje, da se bodo v prihodnosti priključili izboru skladov na Fondpolici.

4.3 Razlika med varčevanjem v skladih neposredno in posredno preko zavarovalnice

Veliko ljudi se sprašuje, kakšna je razlika med varčevanjem direktno v skladih in posredno preko zavarovalnice, saj gre pri obeh za nalaganje sredstev v vzajemne sklade. Potrebno se je zavedati, da je namen varčevanja povsem drugačen kot namen zavarovanja, zato se razlikujejo tudi finančne storitve. Prvotni namen življenjskega zavarovanja je zagotoviti osnovno socialno varnost zavarovanca in njegovih najbližjih. Namenjeno je vlagateljem, ki imajo družino ali jo načrtujejo, tistim, ki so kreditno obremenjeni, ali pa imajo večje obveznosti. Primerno je za dolgoročno varčevanje. Tisti, ki si želijo čim večjih donosov in so naklonjeni višji stopnji tveganja, hkrati pa ne potrebujejo življenjskega zavarovanja, se pa odločajo za neposredno plemenitenje sredstev v skladih.

Prva razlika med naložbenim življenjskim zavarovanjem (Fondpolico) in neposrednim varčevanjem v vzajemnem skladu se pokaže ob vsakokratni razdelitvi vplačanih sredstev. Pri vzajemnem skladu se od vplačanega zneska odšteje samo vstopna provizija, ki po zakonu znaša največ 3 %, vse ostalo se nameni za nakup točk vzajemnega sklada. Vplačana premija

za Fondpolico se prav tako zmanjša za vstopne stroške (vstopna provizija je manjša od 3 %), zmanjša se pa še za stroške sklenitve zavarovanja, ki so odvisni od vsote dogovorjenih premij in trajanja zavarovanja. Slednji se obračunavajo največ prva tri leta od začetka zavarovanja. Preostanek premije, čista premija, se nameni za nakup točk vzajemnega sklada. Razlika je tudi v višini upravljaljske provizije, ki jo družba za upravljanje na koncu leta odbije od celotnega premoženja. Ta znaša pri vzajemnem skladu 2 %, pri Fondpolici pa le 0,5 %.

Minimalni enkratni vložek direktno v vzajemni sklad je nakupna vrednost⁷ ene enote premoženja v vzajemni sklad. DZU ocenjuje, da se z vidika celotnih stroškov vlagatelja izplača naložba v vzajemni sklad v višini 10.000 SIT. Prav tako je najnižji mesečni znesek obročnega vplačila v vzajemni sklad, vključujoč vstopne stroške 10.000 SIT (Prospekt vzajemnega sklada KD Rastko z vključenimi pravili upravljanja, 2005, str. 25). Minimalni mesečni obrok vplačila preko Fondpolice je 25 EUR.

Ena od slabosti posrednega vlaganja v sklade je to, da ni sprotnega vpogleda v vrednost sredstev na zavarovančevi polici. Zavarovanec ne ve, kolikšen del njegovega nakazila se nameni za varčevanje.

Pomembno je, da so donosi, ki jih zavarovanci pridobijo z vlaganji v vzajemne sklade, po desetih letih neobdavčeni. Pri neposrednem vlaganju v vzajemne sklade pa je dohodek, ki ga imetnik doseže z unovčitvijo investicijskega kupona vzajemnega sklada, obdavčen. Prav tako se davek na kapitalski dobiček obračuna ob vsaki menjavi skladov. Pri Fondpolici je možna brezplačna menjava skladov enkrat letno po preteku enega leta od dneva sklenitve zavarovalne police.

Vsekakor pa ne gre zanemariti dejstva, da Fondpolica zagotavlja življenjsko zavarovanje za primer smrti ves čas trajanja zavarovanja. Zavarovalnica zagotavlja, da se v primeru smrti zavarovanca upravičencu izplača dogovorjena zavarovalna vsota tudi v primeru, ko so sredstva na naložbenem računu nižja od dogovorjene zavarovalne vsote.

Obe alternativni sta zanimivi, izbor pa je odvisen od preferenc in potreb vsakega posameznika.

5 PREDSTAVITEV NALOŽBENEGA ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA NA OSNOVI PRIČAKOVANE VREDNOSTI PREMOŽENJA

Na vrednost premoženja na naložbenem računu vplivajo mnogi dejavniki. Eni izmed teh so stroški, in sicer sklenitveni stroški, stroški vplačil in upravni stroški.

⁷ Nakupna vrednost enote premoženja je VEP, povečana za vstopne stroške.

Sklenitveni stroški so namenjeni prodajni mreži, pri čemer gre največ denarnih sredstev za provizije zastopnikov in posrednikov ter fiksne plače zaposlenih. Sem sodijo tudi stroški reklame in razvoja produktov, vodenje in izobraževanje zastopnikov. Poleg tega pa so tu še stroški za zdravniške preglede in police (Šenk, 2004, str. 3.1.-36). Stroški vplačil nastanejo zaradi stroškov položnic ali pa zaradi stroškov trajnega naloga. Upravni stroški se obračunavajo med celotno dobo zavarovanja in so običajno sorazmerni zavarovalni vsoti. To so stroški spreminjanja pogodb, razni izračuni, korespondenca s strankami, poravnava škod v primeru smrti, doživetja, stroški raznih letnih poročil in podobno.

Zanimivo je pogledati ali spol zavarovanca vpliva na višino premoženja ob doživetju. Po statističnih raziskavah je dejstvo, da se življenjska doba tako moških kot žensk podaljšuje, seveda pa je znano, da v svetu ženske v povprečju živijo okrog 10 let dlje kot moški. Zato je realno predpostavljati, da predstavljajo za zavarovalnico moški bolj rizično skupino zavarovancev kot ženske. Torej spol zavarovanca vpliva na vrednost premoženja. Ker so verjetnosti smrti pri ženskah bistveno nižje kot pri moških, imajo ženske ugodnejše faktorje za izračun premije namenjene za zavarovanje. Posledično je vrednost premoženja na naložbenem računu ženske ob enakih plačilih višja.

Ne smemo pozabiti na vpliv pristopne starosti zavarovanca. Verjetnosti smrti v tablicah umrljivosti rastejo, tako bo mlajša oseba plačala za enako zavarovalno vsoto in dobo zavarovanja manj sredstev kot starejša.

Zavarovalnice tudi zaračunavajo doplačilo za obročno (mesečno, četrtno ali pa polletno) plačevanje premij.

5.1 Pričakovana vrednost premoženja za žensko ob doživetju glede na dinamiko plačevanja premije in donosnost

Denimo, da imamo 30-letno zavarovalko, ki bi se rada zavarovala za primer smrti za zavarovalno vsoto 15.000 EUR. Sklenila bo Fondpolico in tako nase prevzela naložbeno tveganje. Pričakuje ugodno gibanje na kapitalskem trgu in tako povečanje vrednosti sredstev na naložbenem računu.

V primeru smrti zavarovalke bo upravičenec dobil izplačan najmanj v naprej določen znesek zavarovalne vsote vse dokler dobroimetje na naložbenem računu ne preseže vrednosti zavarovalne vsote. Izplačilna vsota za primer doživetja ni zjamčena, ampak je enaka vrednosti premoženja na naložbenem računu zavarovalke ob doživetju. V izračunih ne moremo predvideti dejanskega gibanja donosnosti v posameznih letih, zato jih poenostavimo tako, da predpostavimo neko konstantno donosnost skozi celotno trajanje zavarovanja.

Donosnosti so odvisne tudi od naložbene politike sklada. V svetu dosegajo delniški skladi v povprečju nekje 12 % do 14 % letne donosnosti, mešani skladi 8 % do 11 %, obvezniški skladi pa 5 % do 7 % letne donosnosti (Mesečne vloge, 2006).

Zavarovalnica Slovenica Življenje d.d. dela informativne izračune za predvidene letne donosnosti v višini 7 %, 9 % in 11 %. Zato se v izračunih predpostavlja, da se bodo konstantno pripisovale 7-, 9- ali 11-odstotne letne obresti na sredstva v vzajemnem skladu. To pomeni, da se predpostavlja, da bo letna rast vrednosti enote premoženja 7 %, 9 % in 11 %. Kar je tudi dokaj realna predpostavka glede na preteklo gibanje donosov v svetu.

Za izračun predpostavljamo, da je zavarovalna doba 25 let. To pa zato, ker je v produktu zavarovalna komponenta in za zavarovanje je boljše, da je na daljšo dobo, saj je zajamčena zavarovalna vsota odvisna tudi od dobe varčevanja. Kadar gre za daljše zavarovalno obdobje, si lahko zavarovalka na začetku privošči večje tveganje in s tem posledično višje donose. Doba sklenitve je minimalno 10 let, ker po veljavni davčni zakonodaji, dohodek iz življenjskega zavarovanja ni obdavčen, če je življenjsko zavarovanje sklenjeno za dobo 10 in več let. Predpostavljamo tudi, da je zavarovana oseba popolnoma zdrava, ker tako ni dodatnih stroškov rizika zavarovanja. Upoštevala sem še, da zavarovana oseba ne bo sklenila dodatnega nezgodnega zavarovanja. Razdelitev premije med vzajemne sklade se med trajanjem zavarovanja ne spreminja, tako naj se vsa sredstva nalagajo v vzajemni sklad KD Galileo. Devizni tečaj se med trajanjem zavarovanja ne spreminja.

Izračun vrednosti premoženja je zgolj informativen, kar pomeni, da donosnosti v izračunih niso zajamčene. V Tabeli 7 (na str. 26) vidimo, da vrednost premoženja doseže vrednost plačanih premij, šele v 10. letu pri 7 % donosnosti oziroma 8. letu pri 11 % donosnosti. Do tega pride tako pozno, ker gre v tem primeru za predpostavko konstantne donosnosti, kar pomeni, da zavarovalka ves čas zavarovanja kupuje enakomerno dražjo točko vzajemnega sklada. V realnosti VEP niha. Naprimer VEP pada in cenejša je točka, zato jih za enako premijo, kupimo vedno več, potem pa pride do porasta VEP in se zavarovalcu vrednost premoženja na naložbenem računu bistveno poveča, ker je točka kupljena prejšnji mesec danes vredna bistveno več. Dejansko so tudi povprečne donosnosti uravnovešenih vzajemnih skladov višje od 7 %. Tako ponavadi vrednost premoženja doseže višino plačanih premij nekje v 3. ali 4. letu.

Jasno je tudi prikazano, da je izplačilo v primeru smrti zavarovalke enako 15.000 EUR vse dokler vrednost premoženja ne preseže tega zneska. Takrat se upravičencu izplačajo zbrana sredstva na naložbenem računu.

Če pogledamo prvo leto zavarovanja vidimo, da je zavarovalka plačala 600 EUR premije in ob 11 % donosnosti vzajemnega sklada je vrednost premoženja ob koncu prvega leta le 158 EUR. Stanje je takšno, ker ne smemo pozabiti, da ne gre samo za nalaganje sredstev v sklade, ampak tudi za zavarovanje. Od zavarovalne premije se odšteje določen odstotek za

zavarovanje za primer smrti (Zzavar, 2000, 126. čl.). Poleg tega se premija zmanjša za vstopne stroške in stroške sklenitve zavarovanja, preostanek pa se nameni za nakup točk vzajemnega sklada. Slednji se obračunavajo največ prva tri leta od sklenitve zavarovanja in v prvem letu predstavljajo okrog 60 % plačane premije. Zaradi tega je vrednost premoženja toliko nižja.

Tabela 7: Prvi primer prikazuje vrednosti premoženja naložbenega zavarovanja in izplačila v primeru smrti v EUR po letih ob predpostavki različnih letnih donosov in mesečni dinamiki plačevanja premije, kjer je višina premije 50 EUR

Donosnost		7 %		9 %		11 %	
Leto	Plačana premija	Vrednost premoženja	Izplačilo v primeru smrti	Vrednost premoženja	Izplačilo v primeru smrti	Vrednost premoženja	Izplačilo v primeru smrti
1	600	154	15.000	156	15.000	158	15.000
2	1.200	493	15.000	501	15.000	509	15.000
3	1.800	957	15.000	980	15.000	1.004	15.000
4	2.400	1.556	15.000	1.606	15.000	1.656	15.000
5	3.000	2.193	15.000	2.283	15.000	2.376	15.000
6	3.600	2.869	15.000	3.016	15.000	3.171	15.000
7	4.200	3.589	15.000	3.812	15.000	4.048	15.000
8	4.800	4.355	15.000	4.674	15.000	5.016	15.000
9	5.400	5.171	15.000	5.608	15.000	6.085	15.000
10	6.000	6.038	15.000	6.622	15.000	7.266	15.000
11	6.600	6.962	15.000	7.722	15.000	8.572	15.000
12	7.200	7.946	15.000	8.915	15.000	10.015	15.000
13	7.800	8.994	15.000	10.211	15.000	11.610	15.000
14	8.400	10.111	15.000	11.617	15.000	13.375	15.000
15	9.000	11.301	15.000	13.146	15.000	15.328	15.328
16	9.600	12.570	15.000	14.807	15.000	17.487	17.487
17	10.200	13.925	15.000	16.611	16.611	19.871	19.871
18	10.800	15.370	15.370	18.567	18.567	22.504	22.504
19	11.400	16.910	16.910	20.689	20.689	25.413	25.413
20	12.000	18.550	18.550	22.990	22.990	28.625	28.625
21	12.600	20.296	20.296	25.486	25.486	32.173	32.173
22	13.200	22.155	22.155	28.194	28.194	36.091	36.091
23	13.800	24.134	24.134	31.129	31.129	40.418	40.418
24	14.400	26.240	26.240	34.314	34.314	45.198	45.198
25	15.000	28.483	28.483	37.767	37.767	50.477	50.477

Vir: Informativni izračun zavarovalnice Slovenica Življenje d.d., 2006.

Tabela 8: Drugi primer prikazuje vrednosti premoženja naložbenega zavarovanja in izplačila v primeru smrti v EUR po letih ob predpostavki različnih letnih donosov in četrtni dinamiki plačevanja premije, kjer je višina premije 150 EUR

Donosnost		7 %		9 %		11 %	
Leto	Plačana premija	Vrednost premoženja	Izplačilo v primeru smrti	Vrednost premoženja	Izplačilo v primeru smrti	Vrednost premoženja	Izplačilo v primeru smrti
1	600	162	15.000	163	15.000	165	15.000
2	1.200	509	15.000	518	15.000	527	15.000
3	1.800	983	15.000	1.008	15.000	1.034	15.000
4	2.400	1.592	15.000	1.645	15.000	1.700	15.000
5	3.000	2.240	15.000	2.336	15.000	2.436	15.000
6	3.600	2.929	15.000	3.085	15.000	3.248	15.000
7	4.200	3.662	15.000	3.896	15.000	4.144	15.000
8	4.800	4.442	15.000	4.775	15.000	5.133	15.000
9	5.400	5.272	15.000	5.728	15.000	6.226	15.000
10	6.000	6.156	15.000	6.762	15.000	7.434	15.000
11	6.600	7.096	15.000	7.884	15.000	8.768	15.000
12	7.200	8.098	15.000	9.102	15.000	10.243	15.000
13	7.800	9.166	15.000	10.424	15.000	11.874	15.000
14	8.400	10.303	15.000	11.859	15.000	13.678	15.000
15	9.000	11.516	15.000	13.419	15.000	15.674	15.674
16	9.600	12.809	15.000	15.114	15.114	17.880	17.880
17	10.200	14.188	15.000	16.954	16.954	20.316	20.316
18	10.800	15.660	15.660	18.949	18.949	23.007	23.007
19	11.400	17.229	17.229	21.114	21.114	25.978	25.978
20	12.000	18.898	18.898	23.461	23.461	29.261	29.261
21	12.600	20.675	20.675	26.007	26.007	32.886	32.886
22	13.200	22.568	22.568	28.768	28.768	36.889	36.889
23	13.800	24.582	24.582	31.763	31.763	41.311	41.311
24	14.400	26.727	26.727	35.011	35.011	46.195	46.195
25	15.000	29.011	29.011	38.533	38.533	51.589	51.589

Vir: Informativni izračun zavarovalnice Slovenica Življenje d.d., 2006.

Za drugi primer veljajo enake predpostavke kot za prvi. Razlikujeta se le v dinamiki plačevanja premije. Iz Tabele 8 lahko razberemo, da je vrednost premoženja že v prvem letu zavarovanja višja kot če gre za mesečno plačevanje premij, in to zato, ker so stroški, ki so odvisni od dinamike plačevanja zavarovanja, nižji. Posledično je tudi ob koncu zavarovalne

dobe vrednost premoženja na naložbenem računu višja pri vseh treh variantah donosnosti. Hkrati pa je večji znesek posledica višjih premij, ki omogočijo nakup večjega števila točk vzajemnega sklada, ki se dalj časa obrestujejo.

Tabela 9: Tretji primer prikazuje vrednosti premoženja naložbenega zavarovanja in izplačila v primeru smrti v EUR po letih ob predpostavki različnih letnih donosov in letnem plačevanju premije, kjer je višina premije 600 EUR

Donosnost		7 %		9 %		11 %	
Leto	Plačana premija	Vrednost premoženja	Izplačilo v primeru smrti	Vrednost premoženja	Izplačilo v primeru smrti	Vrednost premoženja	Izplačilo v primeru smrti
1	600	172	15.000	175	15.000	179	15.000
2	1.200	534	15.000	548	15.000	562	15.000
3	1.800	1.027	15.000	1.061	15.000	1.096	15.000
4	2.400	1.659	15.000	7.127	15.000	1.797	15.000
5	3.000	2.331	15.000	2.449	15.000	2.571	15.000
6	3.600	3.046	15.000	3.231	15.000	3.425	15.000
7	4.200	3.806	15.000	4.078	15.000	4.369	15.000
8	4.800	4.616	15.000	4.997	15.000	5.410	15.000
9	5.400	5.477	15.000	5.994	15.000	6.560	15.000
10	6.000	6.394	15.000	7.075	15.000	7.831	15.000
11	6.600	7.370	15.000	8.247	15.000	9.236	15.000
12	7.200	8.410	15.000	9.521	15.000	10.789	15.000
13	7.800	9.518	15.000	10.903	15.000	12.507	15.000
14	8.400	10.699	15.000	12.404	15.000	14.407	15.000
15	9.000	11.958	15.000	14.035	15.000	16.508	16.508
16	9.600	13.301	15.000	15.807	15.807	18.829	18.829
17	10.200	14.734	15.000	17.730	17.730	21.329	21.329
18	10.800	16.261	16.261	19.815	19.815	24.223	24.223
19	11.400	17.888	17.888	22.076	22.076	27.350	27.350
20	12.000	19.619	19.619	24.528	24.528	30.804	30.804
21	12.600	21.463	21.463	27.188	27.188	34.618	34.618
22	13.200	23.426	23.426	30.073	30.073	38.831	38.831
23	13.800	25.515	25.515	33.202	33.202	43.484	43.484
24	14.400	27.740	27.740	36.595	36.595	48.622	48.622
25	15.000	30.109	30.109	40.275	40.275	54.298	54.298

Vir: Informativni izračun zavarovalnice Slovenica Življenje d.d., 2006.

Tudi za tretji primer veljajo enake predpostavke kot za prva dva, le da tu opazujemo vpliv letnega plačila premije. V tem primeru (glej Tabelo 9, na str. 28) vidimo, da je ob enaki višini letne premije v vseh treh primerih, vrednost premoženja na naloženem računu ob izteku zavarovanja najvišja. Opazimo tudi, da vrednost premoženja doseže vrednost plačanih premij kakšno leto prej kot v prejšnjih dveh primerih. Pri 11 % donosnosti pa vrednost premoženja preseže višino zavarovalne vsote že 15. leto, medtem ko je pri nižji 7 % donosnosti šele tri leta pozneje.

Torej lahko rečemo, da je letna dinamika plačevanja premij za zavarovalko najugodnejša, ker je na takšen način realizirana vrednost premoženja v 25-ih letih najvišja. Stroški vplačil so minimalni, ker gre za enkratno letno nakazilo in zato ni stroškov doplačil za obročno plačevanje premije. Seveda je višina premoženja odvisna od donosnosti, katero težko predvidimo.

5.2 Pričakovana vrednost premoženja za moškega ob doživetju glede na dinamiko plačevanja premije in donosnost

Moški bo sklenil Fondpolico, ker so donosi praviloma višji kot pri klasičnem varčevanju v bankah in klasičnih življenjskih zavarovanjih, hkrati pa bo nase prevzel naložbeno tveganje. Izbira spleta vzajemnih skladov je v realnosti odvisna od nagnjenosti zavarovalca k tveganju. Vemo, da bolj kot je tvegana naložba, višja je njena pričakovana prihodnja vrednost. Menim, da je smotno, da se zavarovalec na začetku zavarovalnega obdobja odloča za naložbe v delniške vzajemne sklade, proti koncu zavarovalne dobe pa naj izbira bolj konservativne sklade, da se izogne nihanjem na delniških trgih, ki bi lahko znižala njegove prihranke. Vsak zavarovalec pričakuje ugodno gibanje na kapitalskem trgu in tako povečanje vrednosti sredstev na naložbenem računu, vendar je prihodnost negotova.

Tokrat bom predpostavila, da se je zavarovalec odločil nalagati vsa sredstva v vzajemni sklad KD Galileo. Tako kot za žensko tudi za moškega upoštevamo predpostavko, da bo ob sklenitvi naložbene police star 30 let. Zavaroval se bo za primer smrti za zavarovalno vsoto 15.000 EUR. Tudi vse ostale predpostavke so enake predpostavkam v podpoglavju 5.1.

Ko primerjamo vrednost premoženja ob doživetju za žensko (glej Tabelo 7, na str. 26) in moškega (glej Tabelo 10, na str. 30), ki sta oba 25 let mesečno plačevala 50 EUR premije vidimo, da je pri 9 % donosnosti razlika v vrednosti premoženja ob doživetju več kot 1.200 EUR v korist ženske. To je enako znesku dveh letnih premij.

Ugotovitev je, da spol zavarovanca vpliva na vrednost premoženja. Če bi moški želel imeti enako sredstev na naložbenem računu ob doživetju kot ženska, bi moral ali varčevati kakšno leto dlje ali pa naložiti sredstva v vzajemni sklad, ki pričakuje višje donose. Takšni skladi so

ponavadi bolj tvegani od ostalih. Ta možnost ne zagotavlja vedno želenega rezultata, saj je lahko v primeru neugodnih razmer na kapitalskih trgih izid ravno obraten.

Tabela 10: Prvi primer prikazuje vrednosti premoženja naložbenega zavarovanja in izplačila v primeru smrti v EUR po letih ob predpostavki različnih letnih donosov in mesečni dinamiki plačevanja premije, kjer je višina premije 50 EUR

Donosnost		7 %		9 %		11 %	
Leto	Plačana premija	Vrednost premoženja	Izplačilo v primeru smrti	Vrednost premoženja	Izplačilo v primeru smrti	Vrednost premoženja	Izplačilo v primeru smrti
1	600	136	15.000	138	15.000	139	15.000
2	1.200	454	15.000	462	15.000	469	15.000
3	1.800	896	15.000	918	15.000	939	15.000
4	2.400	1.470	15.000	1.517	15.000	1.564	15.000
5	3.000	2.080	15.000	2.165	15.000	2.253	15.000
6	3.600	2.729	15.000	2.868	15.000	3.014	15.000
7	4.200	3.419	15.000	3.629	15.000	3.853	15.000
8	4.800	4.152	15.000	4.455	15.000	4.780	15.000
9	5.400	4.933	15.000	5.350	15.000	5.804	15.000
10	6.000	5.764	15.000	6.321	15.000	6.936	15.000
11	6.600	6.648	15.000	7.375	15.000	8.189	15.000
12	7.200	7.591	15.000	8.521	15.000	9.575	15.000
13	7.800	8.597	15.000	9.766	15.000	11.111	15.000
14	8.400	9.670	15.000	11.120	15.000	12.813	15.000
15	9.000	10.815	15.000	12.595	15.000	14.702	15.000
16	9.600	12.040	15.000	14.203	15.000	16.795	16.795
17	10.200	13.349	15.000	15.954	15.954	19.107	19.107
18	10.800	14.752	15.000	17.855	17.855	21.660	21.660
19	11.400	16.252	16.252	19.917	19.917	24.480	24.480
20	12.000	17.849	17.849	22.153	22.153	27.595	27.595
21	12.600	19.550	19.550	24.578	24.578	31.035	31.035
22	13.200	21.360	21.360	27.208	27.208	34.834	34.834
23	13.800	23.288	23.288	30.061	30.061	39.031	39.031
24	14.400	25.340	25.340	33.155	33.155	43.655	43.655
25	15.000	27.525	27.525	36.511	36.511	48.784	48.784

Vir: Informativni izračun zavarovalnice Slovenica Življenje d.d., 2006.

Vpliv dinamike plačevanja premije je razviden iz Tabele 10 (na str. 30), Priloge 7 in Priloge 8. Velja enako kot za žensko. Pogostejši in manjši so obroki plačevanja premije, pozneje vrednost premoženja doseže višino plačanih premij. Enako velja za višino vrednosti premoženja glede na zavarovalno vsoto.

5.3 Razlaga hipotetičnih primerov izračuna vrednosti premoženja

Za naslednji primer predpostavljam, da posameznik sklene naložbeno življenjsko zavarovanje za dobo 25 let. Naložbeni del sredstev se bo ves čas zavarovanja plemenitil le v enem vzajemnem skladu. Vzajemni sklad naj dosega 3 % letno donosnost. Takšna donosnost je realna predpostavka za naložbe v obveznice, šolstvo, zdravstvo. Sicer pa so v povprečju donosnosti vzajemnih skladov višje, kar sem omenila že v podpoglavju 5.1.

Izračune sem naredila za tri različne načine plačevanja zavarovalne premije. Primerjavo je lažje delati, če je skupni letni znesek vplačane premije za vse tri načine plačevanja premije enak. Zato se višine zavarovalnih premij, glede na dinamiko plačevanja, razlikujejo.

V Tabeli 11 (na str. 32) je prikazan idealen in hkrati najbolj enostaven izračun vrednosti vložnega premoženja v času trajanja zavarovanja, ki pa ni realen. Idealen je zato, ker sem naredila izračun tako, da sem predpostavila, da se celotna plačana premija nameni za nakup točk vzajemnega sklada. Tako je vrednost premoženja na naložbenem računu ves čas višja od vplačane premije. Nisem upoštevala stroškov, ki so povezani s sklenitvijo naložbene police. Prav tako ni upoštevano dejstvo, da se določen odstotek premije namenja za zavarovanje za primer smrti (Zzavar, 2000, 126.čl.). Gre za obrestno-obrestni račun, kjer sem predpostavila, da je letna stopnja donosa na vložena sredstva v vzajemni sklad 3 %. Vemo pa, da se dejansko na trgu neprestano pojavljajo nihanja, kar sem povedala že ob prejšnjih primerih. Naslednja predpostavka je, da se obresti na vložena sredstva pripisujejo skladno z dinamiko plačevanja premije, v teh primerih mesečno, četrtno in letno.

Na višino vrednosti premoženja vpliva obdobje za katerega se pripisujejo obresti. Čim krajše je, tem večja bo prihodnja vrednost sredstev ob predpostavki enakih premij. Izračuni nam kažejo, da daljše kot je časovno obdobje, višja je prihodnja vrednost premoženja ob dani obresti meri. Delno pride do tega že zaradi same višine vplačanih sredstev. Na drugi strani pa na to vplivajo premijski vložki. Višji kot so, večje so pripisane obresti in posledično višja vrednost sredstev v prihodnosti. V podpoglavjih 5.1 in 5.2 sem omenila, da je vrednost premoženja odvisna od spola in starosti zavarovalca, vendar zaradi težavnosti izračuna tega dejstva v tem primeru nisem upoštevala.

Ta izračun sem naredila zaradi primerjave in lažje razlage primera, prikazanega v Tabeli 12 (na str. 34).

Tabela 11: Prikaz vrednosti premoženja na naložbenem računu v EUR ob predpostavki mesečnega plačevanja premije (50 EUR), četrtnega plačevanja premije (150 EUR) in letnega plačevanja premije (600 EUR) ter 3 % letnega donosa

Dinamika plačevanja premije		mesečno	četrtno	letno
Leto	Plačana premija	Vrednost premoženja	Vrednost premoženja	Vrednost premoženja
1	600	610	611	618
2	1.200	1.238	1.241	1.255
3	1.800	1.886	1.890	1.910
4	2.400	2.553	2.559	2.585
5	3.000	3.240	3.248	3.281
6	3.600	3.949	3.958	3.997
7	4.200	4.679	4.689	4.735
8	4.800	5.431	5.443	5.495
9	5.400	6.206	6.219	6.278
10	6.000	7.005	7.019	7.085
11	6.600	7.827	7.844	7.915
12	7.200	8.675	8.693	8.771
13	7.800	9.549	9.568	9.652
14	8.400	10.449	10.470	10.559
15	9.000	11.377	11.398	11.494
16	9.600	12.333	12.356	12.457
17	10.200	13.318	13.342	13.449
18	10.800	14.333	14.358	14.470
19	11.400	15.379	15.405	15.522
20	12.000	16.456	16.484	16.606
21	12.600	17.567	17.595	17.722
22	13.200	18.711	18.740	18.872
23	13.800	19.890	19.920	20.056
24	14.400	21.104	21.136	21.276
25	15.000	22.356	22.388	22.532

Vir: Lastni izračun.

Za naslednji primer (prikazan je v Tabeli 12, na str. 34) predpostavljam, da imamo 30 let starega moškega, ki želi skleniti naložbeno življenjsko zavarovanje za dobo 25 let. Odločil se je, da bo v enem letu vplačal skupaj 600 EUR zavarovalne premije. To lahko stori na tri načine, in sicer da mesečno plačuje 50 EUR premije, da četrtno plačuje 150 EUR premije ali da vsako leto plača premijo v višini 600 EUR. Tudi v tem primeru se bodo vsa sredstva

ves čas zavarovanja nalagala le v en vzajemni sklad, ki dosega 3 % letno donosnost. Zavarovalec ne bo sklenil dodatnega nezgodnega zavarovanja, kar pomeni, da je premija namenjena izključno življenjskemu zavarovanju za primer smrti in naložbam v vzajemni sklad.

Ko zavarovalec vplača premijo, se ta nikoli v celoti ne nameni za nakup točk vzajemnega sklada. Kot sem že omenila, se z zakonom določen odstotek premije namenja za zavarovanje za primer smrti. To pa zato, ker zavarovatelj nosi riziko izplačila s pogodbo dogovorjene zavarovalne vsote upravičencu v primeru smrti zavarovanca, tudi če vrednost sredstev na naložbenem računu ni dosegla višino zavarovalne vsote.

V prvih treh letih zavarovalnica iz premije poplača stroške sklenitve zavarovanja, upravne stroške, stroške pozavarovanja in druge stroške. Podrobno sem te stroške opredelila v poglavju 5. Stroški vplačil se obračunavajo letno. Kolikšen delež premije se v prvih teh letih odbija za stroške, zavarovalnice ne razkrivajo zaradi konkurence.

Pri izračunih sem upoštevala, da znašajo stroški zavarovanja prvo leto 60 % vsake plačane premije, drugo leto 30 %, tretje leto pa le še 10 % vsake plačane premije. V prvem letu zavarovalec vplača 600 EUR zavarovalne premije, od katere se odbije 60 % za stroške. Kot sem že omenila, se nameni nek delež vsake plačane premije za zavarovanje za primer smrti, ostala sredstva se investirajo v vzajemni sklad, kjer se pripisujejo za ta primer predvidevane 3 % letne obresti. Predpostavila sem, da se za zavarovanje za primer smrti nameni 3,3 % plačane premije. Pri mesečnem plačevanju sem upoštevala še stroške, ki nastanejo zaradi pogostejših vplačil premije, zato naj znaša vsakokratno znižanje premije 4 %. Upoštevala sem še, da se del premije namenja za zavarovanje za primer smrti, le dokler vrednost premoženja ne doseže s pogodbo dogovorjene zavarovalne vsote. Ta je v tem primeru 15.000 EUR.

Konec prvega leta je vrednost premoženja za primer mesečnega plačevanja premije 220 EUR, kar je bistveno manj kot znašajo vložena sredstva. Drugo leto je delež premije namenjen za nakup točk sklada že nekoliko višji, skoraj 70 %. Tretje leto pa se poleg dela namenjenega za zavarovanje za primer smrti odbije od zavarovalne premije le predpostavljenih 10 %, ki se nameni za kritje stroškov. V času od 4. do 20. leta se nameni skoraj vsa premija za nakup točk vzajemnega sklada. Za stroške vplačil in zavarovanja za primer smrti se odbije že prej omenjen minimalen odstotek. V 20. letu preseže vrednost premoženja zavarovalno vsoto 15.000 EUR, zato se od tega leta dalje celotna premija nameni za povečanje premoženja na naložbenem računu. Vrednost premoženja ob doživetju je nekoliko nižja kot, če bi se vsa sredstva plemenitila v vzajemnih skladih (glej Tabelo 11, na str. 32), ampak bistveno višja od dogovorjene zavarovalne vsote, ki bi se izplačala v primeru smrti zavarovanca. Enako velja tudi za četrtno in letno plačevanje zavarovalne premije.

Tabela 12: Prikaz vrednosti premoženja naložbenega zavarovanja v EUR po letih ob predpostavki mesečnega (50 EUR), četrtnega (150 EUR) in letnega (600 EUR) plačevanja premije ter 3 % letnega donosa

Dinamika plačevanja premije		mesečno (50 EUR)	četrtno (150 EUR)	letno (600 EUR)
Leto	Plačana premija	Vrednost premoženja	Vrednost premoženja	Vrednost premoženja
1	600	220	224	227
2	1.200	629	639	645
3	1.800	1.172	1.188	1.200
4	2.400	1.793	1.815	1.834
5	3.000	2.433	2.461	2.486
6	3.600	3.093	3.126	3.158
7	4.200	3.772	3.812	3.850
8	4.800	4.473	4.519	4.563
9	5.400	5.194	5.247	5.298
10	6.000	5.937	5.997	6.054
11	6.600	6.704	6.770	6.833
12	7.200	7.493	7.566	7.635
13	7.800	8.306	8.387	8.462
14	8.400	9.144	9.232	9.313
15	9.000	10.008	10.103	10.190
16	9.600	10.898	11.001	11.093
17	10.200	11.815	11.925	12.023
18	10.800	12.759	12.878	12.981
19	11.400	13.733	13.860	13.968
20	12.000	14.736	14.871	14.984
21	12.600	15.794	15.934	16.052
22	13.200	16.884	17.028	17.151
23	13.800	18.008	18.156	18.284
24	14.400	19.165	19.319	19.451
25	15.000	20.358	20.516	20.652

Vir: Lastni izračun.

SKLEP

Slovenci smo se začeli zavedati, da živimo v času, ko se ugodnosti, ki nam jih je nudila država, krčijo. Že samo radikalna pokojninska reforma nas opomni, da bomo za finančno varno starost, morali poskrbeti sami. Sicer obstaja veliko možnih načinov varčevanja - od pokojninskih stebrov, klasičnega varčevanja v bančnih depozitih, obveznicah, delnicah, točkah vzajemnih skladov, v obliki rentnega varčevanja, nepremičninah, pa vse do klasičnih življenjskih zavarovanj in trenutno zelo popularnega naložbenega življenjskega zavarovanja.

Naložbeno življenjsko zavarovanje postaja čedalje bolj pomemben gradnik finančne neodvisnosti posameznika. V Sloveniji je aktualno od leta 2000, ko smo dobili zakon, ki ureja to vrsto zavarovanj. Do danes so naložbene police dosegle velik prodor. Zavarovalniški strokovnjaki pa napovedujejo na tem področju v Sloveniji še večji razmah.

Takšen način dolgoročnega varčevanja je zanimiv predvsem iz sledečega razloga. Zavarovalcu omogoča, da poleg zavarovanja za primer smrti, vstopa na trga kapitala in na ta način dosega višje donose kot bi jih z ostalimi oblikami življenjskih zavarovanj. Seveda pa se mora ob izbiri zavarovanja vprašati, kakšno tveganje je pripravljen še sprejeti. Zavarovalec tako poskrbi za svojo socialno varnost in varnost svoje družine, hkrati pa se njegova sredstva plemenitijo v izbranih vzajemnih skladih z različno stopnjo donosa in tveganja.

Za Fondpolico je značilno, da jo lahko posameznik prilagaja svojim življenjskim ciljem in potrebam. Zavarovalec lahko tako spreminja vzajemne sklade, v katere nalaga sredstva, prilagaja višino premije, ki jo plačuje, lahko spreminja višino zjamčene zavarovalne vsote, dvigne predujem, podaljša zavarovanje brez nadaljnjega plačevanja premije, ali pa ga celo spremeni v drugo vrsto življenjskega zavarovanja.

V Fondpolico so vključeni domači in tuji vzajemni skladi, ki jih upravlja KD Investments d.o.o. Realizirane pretekle donosnosti vzajemnih skladov niso zagotovilo za doseganje enake donosnosti v prihodnosti. Bodoča donosnost je odvisna od gibanj na kapitalskih trgih, kamor so investirana sredstva in od uspešnosti DZU pri upravljanju vzajemnih skladov. Tako so vsi izračuni vrednosti premoženja v prihodnosti zgolj informativni, ker izbrane donosnosti niso zjamčene.

S pomočjo izračunov sem ugotovila, da je vrednost premoženja na naložbenem računu zavarovalca odvisna od:

- starosti zavarovanca, kajti mlajša kot je oseba, ko sklene naložbeno polico, lažje pade v manj tvegano skupino in tako ob istih plačilih dosega višje vrednosti premoženja kot starejša,

- spola zavarovanca, kajti ženske živijo v povprečju dlje kot moški in zato predstavljajo moški za zavarovalnico bolj rizično skupino zavarovancev in ob isti starosti in istih plačilih je vrednost privarčevanih sredstev nižja,
- načina plačevanja premije, saj letna plačila premije omogočajo daljše časovno obrestovanje vloženih sredstev ter prinašajo minimalne stroške vplačil v primerjavi z mesečnimi in četrtnimi plačili premije.

Vrednost premoženja je odvisna tudi od sklenitvenih stroškov zavarovanja, stroškov pozavarovanja in ostalih stroškov, ki jih ima zavarovatelj s sklenitvijo naložbenih polic. Ti stroški v prvih treh letih zavarovanja bistveno znižajo višino sredstev namenjenih investiranju v vzajemne sklade, tako da sredstva na naložbenem računu dosežejo višino plačanih premij šele nekje v 3. ali 4. letu.

Menim da je dobro, da se naložbena življenjska zavarovanja sklepajo za čim daljše časovno obdobje, ker si na ta način zavarovalec lažje privošči večje tveganje na začetku zavarovalne dobe in s tem posledično višje donose. Poleg tega pa je zajamčena zavarovalna vsota odvisna tudi od dobe varčevanja. Daljše je zavarovalno obdobje, višja je zavarovalna vsota, ki zagotavlja socialno varnost posameznika in njegove družine.

Naložbeno življenjsko zavarovanje je dolgoročna oblika zavarovanja in varčevanja. Menim, da je taka oblika varčevanja primerna predvsem za tiste posameznike, ki potrebujejo zaščito dohodka, kar je osnovni namen in smisel zavarovanj, hkrati pa sledijo dolgoročnim ciljem kot je na primer dodatna pokojnina.

LITERATURA

1. Androjna Roman: Kako pravilno izbrati vzajemni sklad?. KDO?, Ljubljana, 2005, 2, str. 13.
2. Benko Maja: Naložbena življenjska zavarovanja. Magistrsko delo. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2005. 94 str., 33 str. pril.
3. Berčič Bojana: Življenjsko zavarovanje vezano na investicijske sklade. Diplomsko delo. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2002. 47 str., 11 str. pril.
4. Berk Aleš et al.: Poslovne finance. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2002. 292 str., 13 str. pril.
5. Boncelj Jože: Zavarovalna ekonomika. Maribor : Založba Obzorja, 1983. 351 str.
6. Božič Natalija: Naložbena življenjska zavarovanja prinašajo več. Delo, Ljubljana, 28.10.2003.
7. Burja Samo: Kako izbrati kvalitetno življenjsko zavarovanje?. KDO?, Ljubljana, 2005, 2, str. 27.
8. Čakarić Maja: Kako izbrati pravo življenjsko zavarovanje?. Delo, Ljubljana, 24.10.2005.
9. Gantar-Brovč Petra: Aktuarske podlage življenjskega zavarovanja. Diplomsko delo. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 1997. 47 str.
10. Glavnik Mitja: Katera naložbena polica je najboljša?. Kapital, Ljubljana, 2004, 352, str. 48-55.
11. Glavnik Mitja: Zaščitimo še izpad dohodkov. Družinski delničar, Ljubljana, 07.01.2005.
12. Habbe Nataša: Naložbeno življenjsko zavarovanje Zavarovalnice Triglav. Diplomsko delo. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2004. 43 str., 11 str. pril.
13. Kranjec Samo: Kako vlagati v naložbeno življenjsko zavarovanje. Finance, Ljubljana, 2.11.2003.
14. Lubej Samo: Vzajemni skladi: Kot modno blago?. Kapital, Ljubljana, 2006, 384, str. 24-25.
15. Martin John D., Petty William J., Klock David R.: Personal financial Management. New York : McGraw-Hill Book Company, 1982. 537 str.
16. Mori Smiljan: Temelj finančne neodvisnosti: kako okoli sebe in svoje družine zgraditi finančno trdnjavo. Maribor : Smiljan Mori Success Systems, 2005. 83 str.
17. Nemanič Katarina: Denar naj dela, nesreča pa počiva. Delo, Ljubljana, 26.10.2004.
18. Šenk Matija et al.: Izobraževanje zavarovalnih zastopnikov in zavarovalnih posrednikov. Učbenik za slušatelje. Ljubljana : Slovensko zavarovalno združenje, 2004. 526 str.
19. Šenk Matija: Moj finančni nasvet. KDO?, Ljubljana, 2005, 2, str. 14-15.

VIRI

1. Direktiva 2002/83/ES evropskega parlamenta in sveta z dne 5. novembra 2002 o življenjskem zavarovanju.

2. Fund information. Spletne strani Ameriških skladov.
[URL: http://www.americanfunds.com/funds/alphabetically.htm?reffer=shhp_fundinfo_returns_custom], 25.3.2006.
3. Interno gradivo Sveta zavarovanj, zavarovalno zastopniške družbe, d.o.o., 2005.
4. Interno gradivo zavarovalnice Slovenica Življenje d.d., 2005.
5. Kočevar Andrej: Pogovor s svetovalcem. Sredstva v vzajemnih skladih KD. Metlika, 20.2.2006.
6. Lubej Samo: Analiza tržnih deležev in razmerja moči med ponudniki vzajemnih skladov, ki so trenutno na voljo v Sloveniji.
[URL: http://www.financnicenter.si/kapitalskitrg_det.php?id=1], 27.2.2006
7. Mesečne vloge. Spletne strani skladov.
[URL: <http://www.skladi.com/iračuni.php?pg=mesečni>], 30.3.2006.
8. Obligacijski zakonik. Ljubljana : GV Založba, 2004. 392 str.
9. Ponudba: Fondpolica, življenjsko zavarovanje vezano na investicijske sklade. Ljubljana : Slovenica Življenje, življenjska zavarovalnica d.d., 2005.
10. Prospekt vzajemnega sklada KD Rastko, delniški vzajemni sklad z vključenimi pravili upravljanja. Ljubljana : KD Investments, družba za upravljanje, d.o.o., 2005. 92 str.
11. Spletne strani KD Finančne točke. Podrobno o skladih.
[URL: <http://www.financna-tocka.si/skladi.php?sklad>], 16.1.2006.
12. Spletne strani in javno dostopni podatki KD Group d.d.,
[URL: <http://www.kd-group.si/index.php?t=slo>], 12.1.2006.
13. Spletne strani in javno dostopni podatki KD Investments d.o.o.,
[URL: <http://www.kd-group.si/index.php?ndx=4&pid=12&id=56&cmd=lst&t=slo&f>], 12.01.2006.
14. Spletne strani in javno dostopni podatki zavarovalnice Slovenica Življenje d.d.,
[URL: <http://www.slovenica-zivljenje.si/>], 10.1.2006.
15. Spletne strani sklada KD Maximus,
[URL: <http://www.kd-group.ro/index.php?t=eng>], 12.1.2006.
16. Spletne strani sklada KD Pelikan,
[URL: <http://www.kd-group.bg/index.php?t=eng>], 12.1.2006.
17. Spletne strani sklada KD Victoria,
[URL: <http://www.kd-group.hr/index.php>], 12.1.2006.
18. Splošni pogoji za življenjsko zavarovanje vezano na vzajemne sklade: ZAŽ 82/05. Ljubljana : Slovenica Življenje, življenjska zavarovalnica d.d., 2005.
19. Statistični zavarovalniški bilten. Ljubljana : Slovensko zavarovalno združenje, 2004, 71 str.
20. Statistical Insurance Bulletin. Ljubljana : Slovensko zavarovalno združenje, 2005, 75 str.
21. Unit-linked insurance in western Europe: regaining momentum?. Sigma, Zurich, 2003, 3, str. 6.
22. Vzajemni skladi. [URL: <http://www.vzajemci.com>], 16.1.2006.
23. Zakon o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (Uradni list RS, št. 110/02).

24. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 50/04).
25. Zakon o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 13/00).

PRILOGE

Priloga 1: Velikost zavarovalnih skupin zavarovanja 2004 v tisoč EUR zbrane premije

Priloga 2: Informativni izračun odkupne vrednosti naložbenega življenjskega zavarovanja v EUR po letih *

Priloga 3: Prikaz gibanja vrednosti premoženja naložbenega življenjskega zavarovanja po petih letih, če zavarovalec dviguje predujem v EUR za sledeči primer

Priloga 4: Prvih 5 največjih naložb sklada delniških skladov Prvi izbor (30.11.2005)

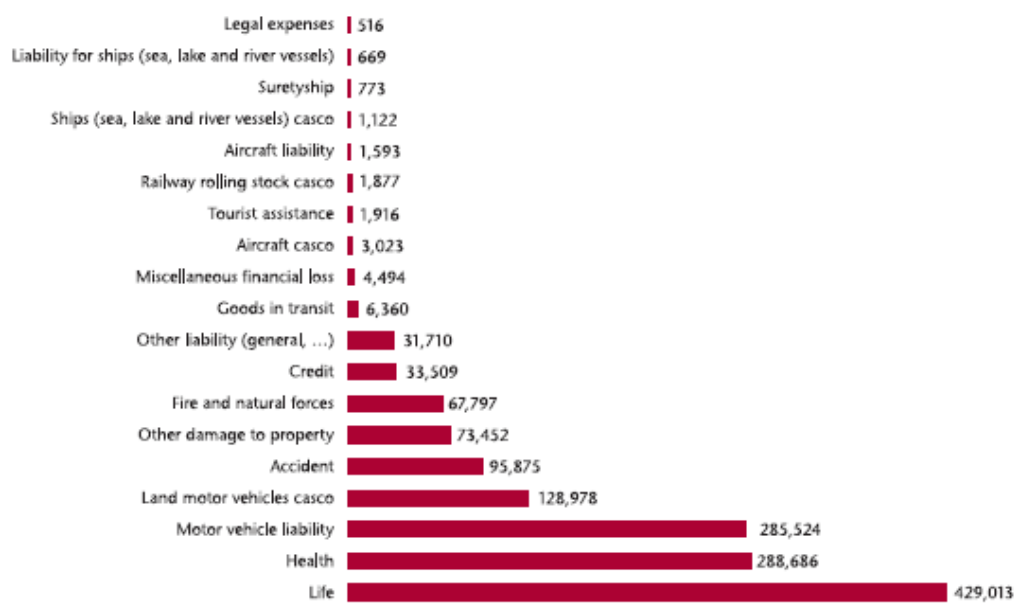
Priloga 5: Vzajemni sklad delniških skladov Prvi izbor, struktura naložb (30.11.2005)

Priloga 6: Gibanje VEP-a vzajemnega sklada od 12.1.2002 do 12.1.2006, primer KD Rastko

Priloga 7: Drugi primer prikazuje vrednosti premoženja naložbenega zavarovanja in izplačila v primeru smrti v EUR po letih ob predpostavki različnih letnih donosov in četrtletni dinamiki plačevanja premije, kjer je višina premije 150 EUR

Priloga 8: Tretji primer prikazuje vrednosti premoženja naložbenega zavarovanja in izplačila v primeru smrti v EUR po letih ob predpostavki različnih letnih donosov in letni dinamiki plačevanja premije, kjer je višina premije 600 EUR

Priloga 1: Velikost zavarovalnih skupin zavarovanja 2004 v tisoč EUR zbrane premije

Vir: Statistical Insurance Bulletin, 2005, str. 43.

Priloga 2: Informativni izračun odkupne vrednosti naložbenega življenjskega zavarovanja v EUR po letih *

Leto	Plačana premija	Vrednost premoženja	Izplačilo v primeru odkupa
1	600	138	0
2	1.200	462	0
3	1.800	918	0
4	2.400	1.517	1.441
5	3.000	2.165	2.057
6	3.600	2.868	2.839
7	4.200	3.629	3.593
8	4.800	4.455	4.410
9	5.400	5.350	5.296
10	6.000	6.321	6.258
11	6.600	7.375	7.302
12	7.200	8.521	8.436
13	7.800	9.766	9.668
14	8.400	11.120	11.009
15	9.000	12.595	12.469
16	9.600	14.203	14.061
17	10.200	15.954	15.795
18	10.800	17.855	17.677
19	11.400	19.917	19.718
20	12.000	22.153	21.931
21	12.600	24.578	24.578
22	13.200	27.208	27.208
23	13.800	30.061	30.061
24	14.400	33.155	33.155
25	15.000	36.511	36.511

* Za izračun veljajo naslednje predpostavke:

- zavarovana oseba je moški, star 30 let,
- zavarovalna doba je 25 let,
- mesečna premija je 50 EUR,
- dinamika plačevanja premije: mesečno,
- zavarovana oseba je popolnoma zdrava,
- vsa sredstva se nalagajo v vzajemni sklad KD Galileo ,
- letna rast vrednosti enote premoženja v vzajemnem skladu je 9 %.

Vir: Informativni izračun zavarovalnice Slovenica Življenje d.d., 2006.

Priloga 3: Prikaz gibanja vrednosti premoženja naložbenega življenjskega zavarovanja po petih letih, če zavarovalec dviguje predujem v EUR za sledeči primer

Januarja 2005 je zavarovalec položil 20.000 EUR enkratnega pologa in se tudi odločil za varčevanje 100 EUR mesečno. Po petih letih začne dvigovati predujem.

Leto	Vrednost premoženja	Predujem	Vrednost premoženja, ki ostane
2010	64.000	10.000	54.000
2011	67.800	10.000	57.800
2012	71.000	10.000	61.000
2013	76.000	10.000	66.000
2014	82.000	10.000	72.000
2015	90.000	10.000	80.000
2016	98.000	10.000	88.000
2017	109.500	10.000	99.500
2018	121.000	10.000	111.000
2019	137.000	10.000	127.000
2020	157.000	10.000	147.000
2021	180.000	10.000	170.000
2022	210.000	10.000	200.000
2023	245.000	10.000	235.000
2024	290.000	10.000	280.000
2025	343.000		

Vir: Interno gradivo Sveta zavarovanj, 2005.

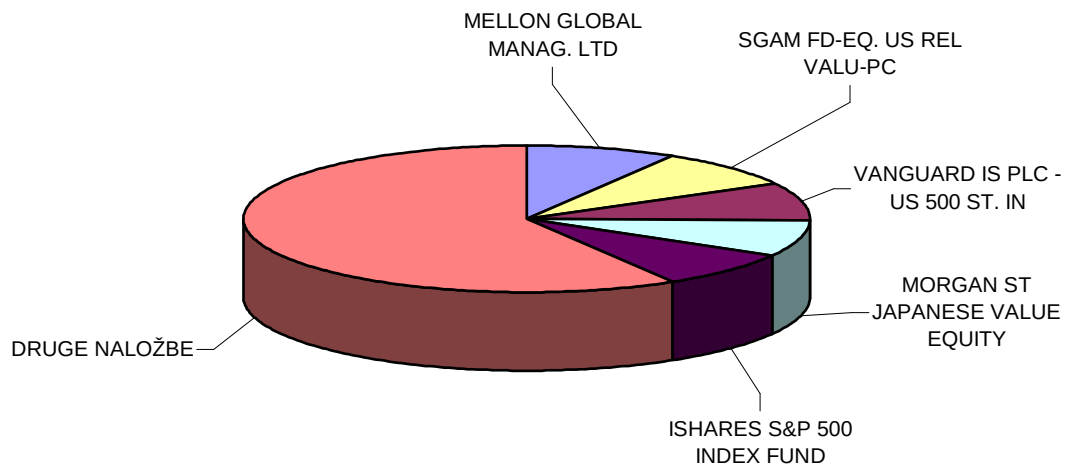
Vrednost premoženja po 20 letih je 343.000 EUR, vrednost predujma, ki ga je zavarovalec dvignil v letih od 2010 do 2025 je 150.000 EUR.

Priloga 4: Prvih 5 največjih naložb sklada delniških skladov Prvi izbor (30.11.2005)

Delež	Ime izdajatelja
58,66 %	DRUGE NALOŽBE
8,53 %	MELLON GLOBAL MANAG. LTD
8,34 %	SGAM FD-EQ. US REL VALU-PC
8,27 %	VANGUARD IS PLC - US 500 ST. IN
8,13 %	MORGAN ST JAPANESE VALUE EQUITY
8,07 %	ISHARES S&P 500 INDEX FUND

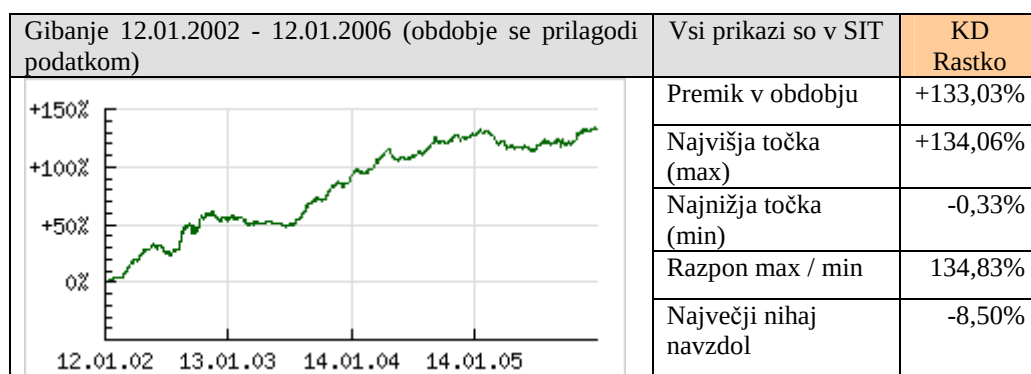
Vir: Podrobno o skladih, 2006.

Priloga 5: Vzajemni sklad delniških skladov Prvi izbor, struktura naložb (30.11.2005)

Vir: Lastni prikaz na podlagi podatkov iz Priloge 4.

Priloga 6: Gibanje VEP-a vzajemnega sklada od 12.1.2002 do 12.1.2006, primer KD Rastko

Vir: Podrobno o skladih, 2006.

Priloga 7: Drugi primer prikazuje vrednosti premoženja naložbenega zavarovanja in izplačila v primeru smrti v EUR po letih ob predpostavki različnih letnih donosov in četrtni dinamiki plačevanja premije, kjer je višina premije 150 EUR

Donosnost		7 %		9 %		11 %	
Leto	Plačana premija	Vrednost premoženja	Izplačilo v primeru smrti	Vrednost premoženja	Izplačilo v primeru smrti	Vrednost premoženja	Izplačilo v primeru smrti
1	600	143	15.000	145	15.000	147	15.000
2	1.200	470	15.000	478	15.000	487	15.000
3	1.800	922	15.000	945	15.000	969	15.000
4	2.400	1.507	15.000	1.557	15.000	1.608	15.000
5	3.000	2.128	15.000	2.219	15.000	2.313	15.000
6	3.600	2.789	15.000	2.937	15.000	3.091	15.000
7	4.200	3.492	15.000	3.714	15.000	3.950	15.000
8	4.800	4.240	15.000	4.557	15.000	4.899	15.000
9	5.400	5.036	15.000	5.471	15.000	5.947	15.000
10	6.000	5.883	15.000	6.464	15.000	7.106	15.000
11	6.600	6.785	15.000	7.541	15.000	8.388	15.000
12	7.200	7.747	15.000	8.712	15.000	9.808	15.000
13	7.800	8.773	15.000	9.984	15.000	11.380	15.000
14	8.400	9.867	15.000	11.369	15.000	13.123	15.000
15	9.000	11.036	15.000	12.876	15.000	15.057	15.057
16	9.600	12.285	15.000	14.519	15.000	17.198	17.198
17	10.200	13.622	15.000	16.308	16.308	19.563	19.563
18	10.800	15.054	15.054	18.249	18.249	22.175	22.175
19	11.400	16.582	16.582	20.355	20.355	25.060	25.060
20	12.000	18.210	18.210	22.638	22.638	28.247	28.247
21	12.600	19.943	19.943	25.114	25.114	31.766	31.766
22	13.200	21.788	21.788	27.800	27.800	35.653	35.653
23	13.800	23.752	23.752	30.712	30.712	39.946	39.946
24	14.400	25.844	25.844	33.871	33.871	44.687	44.687
25	15.000	28.070	28.070	37.298	37.298	49.923	49.923

Vir: Informativni izračun zavarovalnice Slovenica Življenje d.d., 2006.

Priloga 8: Tretji primer prikazuje vrednosti premoženja naložbenega zavarovanja in izplačila v primeru smrti v EUR po letih ob predpostavki različnih letnih donosov in letni dinamiki plačevanja premije, kjer je višina premije 600 EUR

Donosnost		7 %		9 %		11 %	
Leto	Plačana premija	Vrednost premoženja	Izplačilo v primeru smrti	Vrednost premoženja	Izplačilo v primeru smrti	Vrednost premoženja	Izplačilo v primeru smrti
1	600	161	15.000	164	15.000	167	15.000
2	1.200	512	15.000	526	15.000	539	15.000
3	1.800	996	15.000	1.029	15.000	1.063	15.000
4	2.400	1.606	15.000	1.672	15.000	1.740	15.000
5	3.000	2.254	15.000	2.369	15.000	2.488	15.000
6	3.600	2.944	15.000	3.124	15.000	3.313	15.000
7	4.200	3.677	15.000	3.942	15.000	4.225	15.000
8	4.800	4.458	15.000	4.829	15.000	5.232	15.000
9	5.400	5.289	15.000	5.792	15.000	6.344	15.000
10	6.000	6.173	15.000	6.837	15.000	7.575	15.000
11	6.600	7.116	15.000	7.972	15.000	8.937	15.000
12	7.200	8.121	15.000	9.206	15.000	10.445	15.000
13	7.800	9.193	15.000	10.547	15.000	12.116	15.000
14	8.400	10.338	15.000	12.007	15.000	13.970	15.000
15	9.000	11.560	15.000	13.597	15.000	16.025	16.025
16	9.600	12.868	15.000	15.330	15.330	18.295	18.295
17	10.200	14.267	15.000	17.212	17.212	20.803	20.803
18	10.800	15.764	15.764	19.254	19.254	23.572	23.572
19	11.400	17.358	17.358	21.467	21.467	26.631	26.631
20	12.000	19.055	19.055	23.868	23.868	30.009	30.009
21	12.600	20.862	20.862	26.472	26.472	33.740	33.740
22	13.200	22.786	22.786	29.297	29.297	37.861	37.861
23	13.800	24.835	24.835	32.360	32.360	42.413	42.413
24	14.400	27.016	27.016	35.682	35.682	47.440	47.440
25	15.000	29.337	29.337	39.285	39.285	52.992	52.992

Vir: Informativni izračun zavarovalnice Slovenica Življenje d.d., 2006.